

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAIŠVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
1545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60621
TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3
EINA 75-TUOSIUS METUS — DEIMANTINĖ SUKAKTIS

Vol. LXXVIII Kaina 25 c.

TREČIADIENIS — WEDNESDAY, RUGSĖJIS — SEPTEMBER 19, 1984

Nr. 186

„Aušra“, Nr. 39(79)

Žvilgsnis į „Aušrą“ po šimto metų

(Tęsinys)

Straipsniuose randa ir tokio gimnazijos tipo, kuris nutolęs nuo gyvenimo, kritikos. Siūlomas realinės mokyklos tipas, numatoma net pati mokyklų sistema: trejų — pradinė, dešimties metų — vidurinė mokykla. Aušrininkų nuomone, mokykla nėra internacionalinis šiuo metu, o turi būti tautinė, nes gimtoji kalba mokyklose duoda geriausių rezultatus.

Kritikuodamas savo laikų rusų mokyklą, laikraštis paskleidžia gana pažangių minčių ir dėl paties mokymo metodų: vaikas neturi būti vertinamas kalti, o išlavintos jo galios turi sąmoningai įsisavinti žinias; mokant kuri nors dalyką, turi būti einama nuo žinomo prie nežinomo. Imta rūpintis taip pat mokytojų parengimu. Todėl lietuvių raginami mokytis ne tik berniukus, bet ir mergaites.

Tik trejus metus ėjo „Aušra“. Tas mažutis sąsiuvinis išeidavo kas mėnesį. Kartais net rečiau. Kai tuo metu pasaulyje buvo leidžiami puošnūs ir modernūs iliustruoti savaitraščiai ir dienraščiai, tai „Aušra“ buvo lyg kaimietė, kaimiškai apsitaisiusi tarp ponų ir kilmingų damų. O visgi ji nebuvo be sumanumo, nebuvo tuščios galvos, šaltos širdies. Pradėjusi kluoti noru, anot J. Basanavičiaus, „kad Lietuvoje Lietuwei mokslą ir apšvietimą lietuviškose mokyklųose gautų“, ji savo uždavinį konkretizavo, plėtė ir rodė lietuviams vis didesnius akiražius.

Pradėjusi reikalauti sau minimalių kalbos teisių mokyklose, įstaigose ir spaudoje, pamažu savo užmojus realizavo, o jos pasekėjai juos plėtė toliau ligi valstybinės nepriklausomybės, ligi Vasario 16-osios akto. Pradėjusi savo teisių reikalauti, ji skatino lietuvius vėliau tas teises ginti ne tik žodžiu, bet ir darbu, netgi krauju.

Slaptais keliais pasiekusi Lietuvą, trejus metus maitino

lietuviškojo žodžio ištroškusių tėvynainius, užžiebė tautinio judėjimo liepsną, atšildė ir įkaitino lietuvių širdyse tėvynės meilę. „Aušra“ turėjo didžiulę reikšmę tolesniam tautiniam judėjimui. Ji davė lietuvių tautai politinę orientaciją, sugebėjo nors trumpam suburti įvairių pažiūrų lietuvių šviesuomenę bendram tikslui — kovai dėl šviesesnės jos ateities. Kaskart vis daugiau atsirado įvairius mokslus baigusiu lietuvių, kurie vėliau tapo tautos laisvės kovotojais ir vadais.

Kas sužlugdė „Aušrą“? Neatsargus jos redaktorių aktyvumas, ypač tikėjimo ir dvasiškijos užgavimas surdė aušrininkų vienybę. Pradėję sutartinai dirbti, aušrininkai ėmė šiausti šerį ne tik prieš svetimuosius, engusius ir alinčius Lietuvą, bet ir vienas prieš kitą. Pradėjusi lietuvių visuomenę skaldyti, „Aušra“, kaip vėliau ir „Viltis“, „Vilniaus Žinios“, žlugo.

Nuo „Aušros“ ligi šios dienos mūsų visuomenėje yra daug susiskaldymo, kuri mūsų pavergėjas visomis priemonėmis dar labiau didina. Divide et impera — skaldyk ir valdyk. Tai žinomas nuo Romos imperijos laikų sūkis. O kas naudojasi šiais susiskaldymo, nesantikos ir net neapykantos vaisiais? O tie, kurie nori mūsų tautą prazudyti.

Šiuo metu (nors, atrodo, po šimto metų jau turėtų mums rūpėti kitos problemos) vėl turime kalbėti apie koneveikiamą mūsų gimtąją kalbą, kurią iš mokyklų, įstaigų, imonių, viso viešojo visuomeninio gyvenimo pamažu stumia rusų kalba. Tai daroma planingai, nuosekliai, apgalvotai ir visomis totalinio raudonojo režimo rafinuotomis priemonėmis, net dažnai įžūliai, nesivaržant nei užsienio reakcijos, nei vidaus kasdienio pasipriešinimo.

(Bus daugiau)

Rinkimų kampanija

Washingtonas. — Po pasitarimų tarp abiejų didžiųjų partijų atstovų paskelbta, kad debatus tarp prezidentinių kandidatų organizuoja Moterų balsuotojų lyga. Spalio 7 d. Reagano-Mondale debatai įvyks Louisvile, Ky. ir spalio 21 d. Kansas City, Mo. Debatai bus pusantros valandos ilgio. Pirmas susitikimas nagrinės ekonominius klausimus, o antras — užsienio politiką.

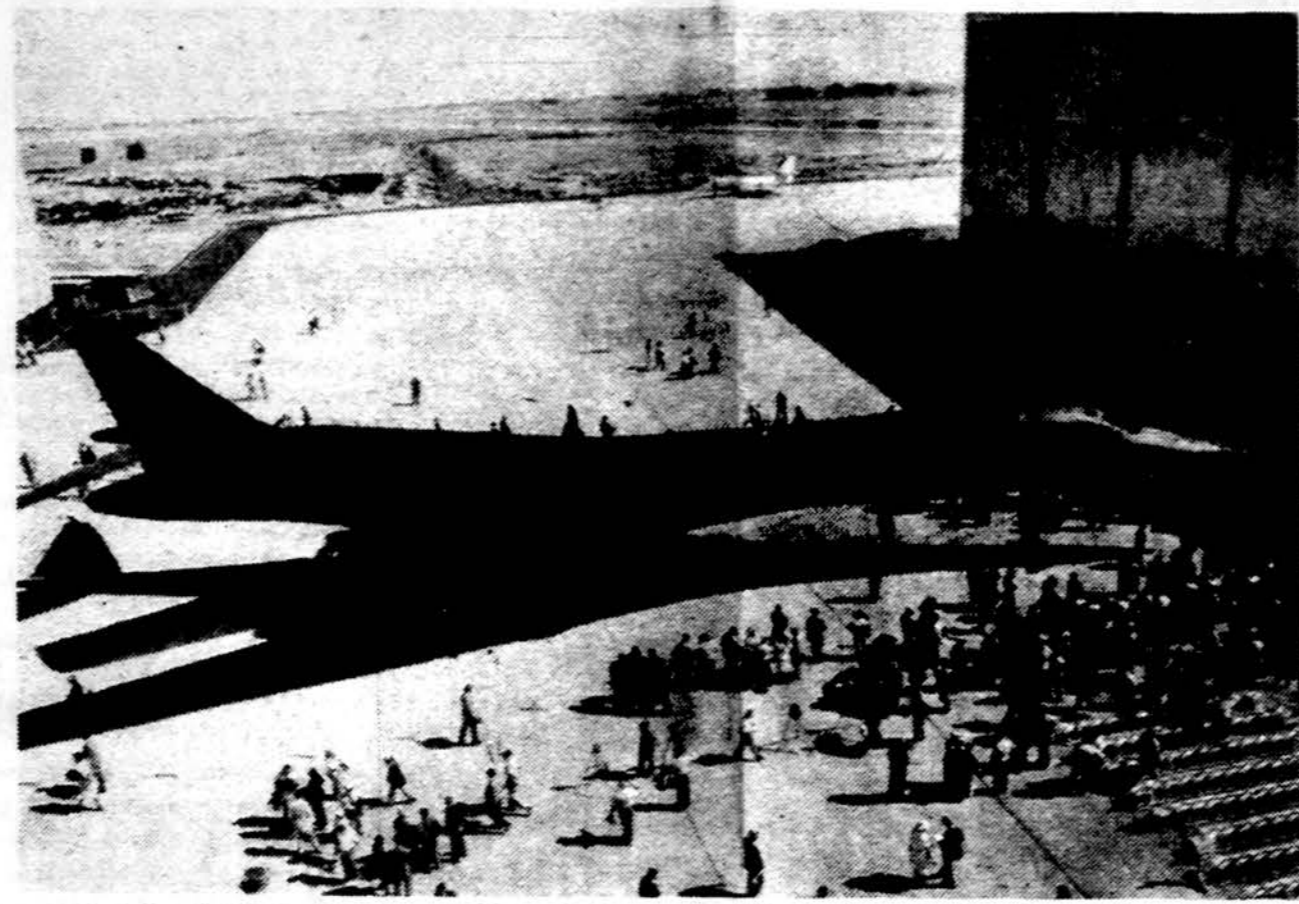
Debatai tarp viceprezidentinių kandidatų Bush ir Ferraro bus Philadelphiaje spalio 11 d. Čia 45 minutės skirtos ekonominius reikalams ir 45 min. — užsienio politikai. Visi debatai prasidės 8 val. vakare Chicagos laiku ir bus transliuojami trijų televizijos stočių.

Viceprezidentas Bush pirmadienį dalyvavo Miami stadione naujų Amerikos piliečių prisiekimo ceremonijose, kuriose 9,706 žmonės gavo Amerikos pilietybę. Daugiausia jų — ispanų kilmės. Viceprezidentas savo pareikšime ragino naujuosius piliečius balsuoti ateinančiuo-

se rinkimuose. Minia šaukė viceprezidentui: „Four more years!“

Kandidatas Mondale savo kalboje Clevelande, Detroite ir Washingtono ragino klausytojus atmesti Reaganą, nes jis esąs pavojingas prezidentas, padaręs pasaulį daug pavojingesnį, negu buvo prieš ketverius metus. Dar ketveri metai nuves pasaulį ant bedugnės krašto, kalbėjo Mondale, sakydams, kad dabartiniai Reagano taikos žodžiai skirti balsuotojams užliūliuoti. Amerikos laukia gruodžio mėn. netikėtumai: karas Centrinėje Amerikoje, Amerikos derybos su PLO, ginklų pardavimas arabų valstybėms ir naujos ginklų lenktynės, pranašavo demokratų kandidatas Mondale.

— Maltoje posėdžiavo Viduržemio jūros neprisijungusių šalių atstovai. Nutarta reikalauti, kad Viduržemio jūroje svetimos valstybės neorganizuotų karo manevrų, neįvestų čia branduolinių ginklų. Konferencija atmetė Libijos skundą, kad Amerika vykdo agresiją prieš Libiją Sidros įlankoje.

Palmdale, Calif. Rockwell International Corp. įmonėje Pentagonas parodė kvietiams svečiams „B1-B“ bombonešio pirmąjį modelį. Šis bombonešis sukels gintų ir rinkimų kampanijoje. Prezidentas Reaganas pasiryžęs jį gaminti, nes senieji strateginiai bombonešiai „yra senesni už lakūnus“. Demokratų kandidatas Mondale tvirtina, kad jis šio lėktuvo finansavimą sustabdys.

Etiopija ėmė „kurti socializmą“

Adis Ababa. — Etiopija per 10 metų valdė „laikinoji karinė administracijos taryba ir darbo žmonių organizavimo komisija. Abi šios keistų pavadinimų atstovybės buvo tvirtose pirmininko Haile Mengistu Mariam rankose. Rugsėjo 8 d. Adis Ababoje prasidėjo Etiopijos darbo žmonių suvažiavimas. Jame Mengistu pasakė, kad „nacionalinės demokratinės revoliucijos programa iš esmės įvykdyta“. Dabar valdžią perims darbo žmonių partija, kurios uždaviniai — sudaryti materialinę — techninę bazę socializmo kūrimui.

Vyriausybė jau parengė šalies ekonominio ir socialinio vystymo 10 metų planą. Užsikota užtikrinti socialistinių gamybinių santykių viešpatavimą, kelti darbo žmonių gerovę ir kultūrą. Suvažiavime dalyvavo gausi delegacija iš Sovietų Sąjungos. Jai vadovavo komunistų sekretorius, politbiuro narys Romanovas. Jis pažadėjo Etiopijai moralinę ir materialinę paramą.

Nauja Kanados vyriausybė

Ottawa. — Kanadoje pirmadienį buvo prisiekintas naujas ministrų kabinetas. Jis turi rekordinį 40 narių skaičių. Kabinete pirmą kartą yra šešios moterys, jų tarpe darbo ir energijos ministrės. Šalia 28 ministrų, kurie jau yra buvę vyriausybėje, 12 ministrų yra visi nauji. Užsienio reikalų ministeriu paskiriamas buvęs konservatorių partijos vadas, devynis mėnesius buvęs premjeras Joe Clark, 45 metų. Sudarydams vyriausybę, premjeras Brian Mulroney žūrėjo, kad valdžia būtų padalinta svarbiausiomis šalies provincijom: trylika parlamento narių iš vakarietių provincijų, vienuolika iš Ontario, 11 — iš Quebeco ir penki ministrai iš rytinių Kanados pakraščių.

Pralaimėjęs rinkimus liberalų partijos vadas John Turner premjeru buvo tik 80 dienų. Jis pirmadienį atis-statydino, nelaukė naujos vyriausybės prisiekimo ceremonijų ir išvažiavo namo.

Etiopijos sostinėje daugybė paminklų proletariato vadams. Romanovas padėjo vainikus prie Lenino paminklo, dalyvavo Karlo Markso paminklo atidengimo ceremonijose. Čia dalyvavo ir Rytų Vokietijos valstybės tarybos pirmininkas, komunistų partijos generalinis sekretorius E. Honeckeris. Pagrindinėje sostinės gatvėje buvo atidarytas dar vienas paminklas „Mūsų kova“. Čia pagerbti žuvusieji revoliucijos kariai, įžiebta Amžinoji ugnis.

Etiopiją valdyti pradėjo marksistinė-lenininė partija, tačiau valdžios žmonės liko tie patys. Daug šalies provincijų dar tebekovoja. Per 10 metų nuo revoliucijos „darbo žmonės“ dar nesugebėjo įsitvirtinti visose provincijose. Niekas nežino, kiek žmonių buvo išžudyta, kiek jų išmirė badu. Sovietai įsigijo dar vieną sąjungininką, kurį turės šelpti ir maitinti.

Susitinka abiejų Korėjų atstovai

Seoulas. — Pietų Korėjos vyriausybė pasiūlė Šiaurinei Korėjai suorganizuoti susitikimą ir bandyti pagerinti abiejų šalių santykius. Paskutinis toks posėdis įvyko komunistinės Š. Korėjos sostinėje Panmunjome, kur sporto vadovai bandė sudaryti bendrą abiejų valstybių rinktinę tarptautiniams sportininkų susitikimams. Tos kalbos vaisių nedavė, tačiau Pietų Korėja nenustojė vilties. Pietų Korėjoje 1986 m. įvyks tarptautinės Azijos šalių sporto pirmenybės, o 1988 m. P. Korėja organizuoja Vasaros Olimpines žaidynes.

Pietų Korėjai nuotaiką pakėlė tai, kad jos apeliavimą tarptautinėje bendruomenėje padėti prieš dvi savaites nukentėjusiems nuo potvynio P. Korėjos gyventojams, kurių žuvo 200 žmonių, buvo padaryta daug nuostolių, viena pirmųjų atsiliepė Šiaurės Korėjos Raudonojo Kryžiaus organizacija, pasiūlysi vaistų, drabužių, maisto ir statybos medžiagų. Pietų Korėjos Raudonasis Kryžius šį pasiūlymą priėmė ir pasiūlė

TRUMPAI IŠ VISUR

— Jungtinių Tautų pabėgėlių komisariatą paskelbė, kad trys amerikiečiai prekybos laivyno jūreiviai bus pagerbti Nanseno medaliu. Jie audringoje jūroje išgelbėjo 85 Vietnamo pabėgėlius. Jūreiviai bus simbolis tų nežinomų jūreivių, kurie rizikuodami savo gyvybėmis suteikia paramą laivais bėgantiems žmonėms, pasakė JT įstaiga.

— Pietų Korėjos sveikatos ministerija uždraudė didžiųjų miestų restoranams gaminti Korėjoje populiarius patiekalus: šunų mėsa, gyvačių ir sliekų sriubas. Korėjoje lankosi vis daugiau svetimšalių, kuriuos tokie patiekalai įžeidžia ir duoda Korėjai blogą vardą, pareiškė ministeris. Minėti patiekalai bus leidžiami tolimesniuose provincijų miesteliuose.

— Irako kurdai sukilo Kurdistane prieš Irako valdžią. Kovose žuvo 97 Irako kareiviai ir 47 buvo sužeisti, paskelbė kurdų demokratine partija Austrijoje.

— Izraelio tiekimo korpuso gen. Tuvia Margalit parodė korespondentams naują tanką. Tai sovietų gamybos T-54 ir T-55, atimti iš arabų buvusiuose karuose. Izraelio technikai pakeitė tankų patrankas, įrengė naujas kontrolės sistemas, lazerio spindulių taikiklius, sumodernino. Dabar tie tankai laikomi vienais geriausių pasaulyje. Neskelbiama, kiek tų sovietų tankų Izraelis turi.

— JAV doleris vėl pakilo Europos rinkose ir Japonijoje.

— Fordo automobilių bendrovė rugpjūčio mėn. pardavė 603,469 naujus automobilius, 13,7 nuoš. daugiau negu pernai tuo pačiu laiku. Jei taip eis toliau, per metus Fordas parduos 7,8 mil. automobilių. Pernai pardavė 6,8 mil.

— Pasaulio šachmatų pirmenybės čempionas Anatoly Karpov laimėjo pirmą partiją iš varžovo Kasparovo po 33 ėjimų.

— Europoje vyksta Varšuvos pakto kariuomenės ir NATO manevrai.

Sovietų blokas kritikuoja Boną

Bona. — Vakarų Vokietiją labai užgavo Italijos užsienio reikalų ministerio Giulio Andreotti pareiškimas apie Europoje kylantį „pangermanizmą“. Kalbėdamas komunistų organizuotame forume, Andreotti pasisakė prieš abiejų Vokietijų sąjungimą.

Vakarų Vokietijos užsienio reikalų ministeris Genscheris per 48 valandas du kartus pasiūkė Italijos ambasadorių, pareiškė jam, kad ministerio pareiškimas visiškai nesuprantamas, jis yra rimtas V. Vokietijos įžeidimas, ypač, kada jis ateina

iš sąjungininkės pusės. Genscheris priminė Italijos vyriausybės ankstyvesnius pareiškimus, paskutinį šių metų gegužės 31 d. Ten NATO ministrų komunikate sakoma, kad sąjunga pritaria Vakarų Vokietijos tikslui siekti Europoje taikos ir suvienyti vokiečių tautą laisvo apsisprendimo metodais.

Įdomu, kad savo ministerio išsišokimą pasmerkė ir Italijos spauda. „La Repubblica“ rašo, kad vokiečių reakcija visai pateisinama. Andreotti turėtų tuoj atsiprašyti Bonos vyriausybės.

Popiežius Kanadoj

Edmontonas. — Kanados Albertoje popiežius Jonas Paulius II kalbėjo apie pasaulio susiskaldymą į Pietų valstybes, kurios yra neišvystę, neturtingos, gyvenančios skurde ir šiaurės, kur yra pagrindinės pramonės galybės. Jų žmonės gyvena vis geriau, turtingieji vis daugiau turėja, o vargšai vis labiau skursta, pasakė popiežius, priminęs šv. Mato evangelijos žodžius: „Ką jūs padarėte vienam iš tų mano brolių, padarėte man“.

Popiežius klausė: „Ko mes nepadarėme tiems mūsų broliams, jų bilijonams?“ Popiežius ragino turtinguosius pasaulio kraštus išlaikyti pusiausvyrą, padėti Trečiojo pasaulio kraštams atsistoti ant kojų. Ragino padėti sumažinti tą skirtumą tarp išvystusių ir atsilikusių kraštų, nes kitaip Dievas ir pasaulio vargšai teis pasaulio turtinguosius. Savo pamokslė popiežius užsiminė ir apie turtingųjų pasaulio valstybių ginklus, kuriais supergalybės grasina viena kitai. Jie grasina vienas kitam, kaip sakoma, kad vienas nesunaikintų kito, pasakė popiežius, pridėjęs, kad ginklų lenktynės ir tie supergalybių grasinimai yra jau atskira tema ir ją teks atskirai panagrinėti.

— Lenkijos „Tribuna Ludu“ apgailestauja, kad kalbėdamas revanšistų suvažiavime „ištremitiesiems“ apginti, kancleris nė vieno žodžio nepasakė apie žmogui neapykantos kupiną fašistinio režicho politiką, nukreiptą prieš lenkus ir kitas tautas, kurios tapo hitlerinės agresijos aukos.

Piktus komentarus sovietų spaudoje sukėlė tai, kad pirmą kartą NATO istorijoje vokiečiai karininkas ėmė vadovauti branduolinio ginklo sekcijai. Vienas dviejų vyriausio vado gen. Bernard Rogers pavadojuoju, vokiečių generolas Hans-Joachim Mack paskirtas branduolinio sektoriaus viršininku. Anksčiau tą vietą turėjo anglas gen. Sir Edward Burgess. Generolas Mack tarnavo kaip štabo viršininko pavadojuoju planavimo ir operacijų reikalams nuo 1981 iki 1983 m.

Prašo paramos Lenkijos ūkiams

Washingtonas. — Senatorius Charles Percy vakar pasiūlė įstatymo projektą, kuris prašys vyriausybės paskirti 10 mil. dol. tarptautiniam fondui, kuris skirs paramą Lenkijos privatiems ūkininkams. Fondas veiks iš Briuselio, Belgijoje. Iš čia ir Lenkijos katalikų įsteigta organizacija bus siunčiami ūkininkų įrankiai, ūkio mašinos ir kiti ūkiams reikalingi daiktai. Fondas numato 28 mil. dol. kapitalą, kurį sudarys Vakarų katalikai ir Vakarų valstybių vyriausybės.

Per Lenkijos katalikų Bažnyčią ūkininkai galės mašinas ir įrankius pirkti už Lenkijos zlotus. Iš to naudos turės ir Lenkijos vyriausybė, kuriai trūksta kapitalo privatiems ūkiams parenti.

— Senato lėšų komitetas pritarė sen. Alfonse D'Amato siūlymui pavadinti Washingtono sklypą, kur stovi sovietų ambasada, „Andrejaus Sacharovo aikšte“. Sovietų adresas nebebūtų „1125 16-toji gatvė“, bet „Nr. 1 Andrejaus Sacharovo aikštė“. Kiekvienas laiškas primintų sovietams, kad mums rūpi, kas ateitiko su Sacharovais, pasakė sen. D'Amato.

Lenkijos ir Čekoslovakijos spauda tuoj pasinaudojo italo ministerio pareikimu savo straipsniams apie revanšizmą pagrįsti. „Sovietkaja Rosija“ parašė, kad kancleris Kohl ir JAV prezidentas Reaganas abu pamėgdžioja Hitlerio metodus savo prieškomunistinei kampanijai vesti. Kohl demonstruoja visišką savo pritarimą revanšistams, kancleris vadovaujasi teze, kad esą „vokiečių klausimas“ tebėra neišspręstas. Kancleris pasisakė revanšistų sambūryje Braunšveige dėl sutarčių, kurias V. Vokietija sudarė su socialistinėmis šalimis. Jo nuomone, jos egzistuoja tik laikinai, o „susivienijusi Vokietija“ dar tars apie tai savo žodį.

— Piktus komentarus sovietų spaudoje sukėlė tai, kad pirmą kartą NATO istorijoje vokiečiai karininkas ėmė vadovauti branduolinio ginklo sekcijai. Vienas dviejų vyriausio vado gen. Bernard Rogers pavadojuoju, vokiečių generolas Hans-Joachim Mack paskirtas branduolinio sektoriaus viršininku. Anksčiau tą vietą turėjo anglas gen. Sir Edward Burgess. Generolas Mack tarnavo kaip štabo viršininko pavadojuoju planavimo ir operacijų reikalams nuo 1981 iki 1983 m.

— „Tass“ rašo, kad žengtas dar vienas žingsnis siekiant remilitarizuoti Vokietiją ir sudaryti jai galimybę naudotis branduoliniu ginklu. Gen. Mack bus atsakingas už visus klausimus, susijusius su NATO branduolinėmis jėgomis. Prie to paskyrimo asmeniškai prisidėjo JAV prezidentas Reaganas. Tai yra Washingtono gestas už Bonos sutikimą dislokuoti šalies teritorijoje 204 naujas Amerikos branduolines raketas, rašo sovietų „Tass“.

KALENDORIUS

Rugsėjo 19 d.: Januarius, Zuzana, Girvinas, Praurimė, Irena.

Rugsėjo 20 d.: Eustakijus, Pilypa, Stegutas, Jolita.

ORAS

Saulė teka 6:33, leidžiasi 6:55.

Saulėta, temperatūra dieną 85 L, naktį 55 L.

SKAUTYBĖS Kvieklys

GLOBOJA CHICAGOS SKAUTININKŲ-KŪ RAMOVĖ
Redaguoja v.s. Irena Regienė, 2652 W. 65th St., Chicago, IL 60629

SVEIKINAM

LSS brolių ir sesių vardu sveikiname v.s. fil. Bronių Kvieklių popiežiumi Jonui Pauliui II apdovanojus jį ordinu „PRO ECCLESIA ET PONTIFICE“. Džiaugiamės šiuo labai svarbiu mūsų gerb. brolio atžymėjimu už didelius nuopelnus lietuvių tautai ir R. Katalikų Bažnyčiai. Linkime daug našių metų sėkmingai užsibrėžtų tikslų!

Budime!

v.s. fil. Sigitas Miknaitis, LSS Tarybos Pirmininkas
v.s. fil. Danutė Eidukienė, Seserijos Vyriausia Skautininkė
v.s. fil. Vytautas Vidugiris, Brolijos Vyriausias Skautininkas
s. fil. dr. Raimunas Strikas, ASS Vadijos Pirmininkas

ŠV. TĒVAS ĮVERTINO BR. KVIEKLIO DARBĄ

Bronius Kvieklys atidaro Draudžiamosios spaudos parodą Jaunimo centre.
Nuotr. J. Tamulaičiū

V. s. fil. Bronius Kvieklys, monumentalaus keturių tomu veikalų „Mūsų Lietuva“ autorius, jau kelinti metai įtemptai dirba ruošdamas istorinį „Lietuvos Bažnyčios“ veikalą, kurio jau trys tomai (atskiromis vaskupijomis) išėjo iš spaudos. Ketvirtas tomas — „Pavežėlio vyskupija“ šiuo metu spausdinamas. Spaudai ruošiamas ir penktasis tomas. Popiežius Jonas Paulius II-sis, įvertindamas šį v.s. fil. Broniaus Kvieklio darbą, apdovanojo jį aukso ordinu „Augustae Crucis Insigne PRO ECCLESIA ET PON-

TIFICE“. Ordiną Br. Kviekliui įteikė Šv. Tėvo įgaliotas vysk. Antanas Deksnys Toronto, Kanadoje, įvykusio Religinio pasaulio lietuvių katalikų kongreso iškilmėse. Įteikdamas ordiną ir atitinkamą pažymėjimą, vysk. A. Deksnys savo kalboje išskėlė Br. Kvieklio darbą, kuris esąs reatas įvykis R. K. Bažnyčios istorijoje.

Lietuviškoji skautija džiaugiasi šiuo skautininko Broniaus Kvieklio įvertinimu, sveikinama jį ir linki daug sveikų ir kūrybingų metų.

DRAUGININKŲ KURSAI

LS Seserijos vadija spalio 27-28 dienomis Dainavoje ruošia draugininkų kursus. Draugininkės, „Rodomdarom“ būdu, naudojantis „Sese, budėk!“ knyga, bus informuojamos, kaip vadovauti draugovei ar laivui. Kursai bus naudingi visoms — įvairaus amžiaus ir patyrimo sesėms, todėl jose dalyvauti kviečiamos: visų rajonų vadeivės, draugininkės, laivų vadeivės, draugininkės padėjėjos, draugininkės globėjos ir vyresnės skautės bei gintarės.

Kursams vadovaus LSS Draugininkių kursų koordinatore j.s. Birutė Vindašienė. Kursų lektoriai — v.s. kun. J. Vaišnys, s. Rita Kisielienė, ps. Marytė Utz, v.s. fil. Danutė Eidukienė, s. fil. Liūda Rugienienė, s. Danutė Dirvonienė, v.s. Lilė Milukienė, s. Meta Burbiėnė, ps. Dalė Gotceitienė.

Registruotis iki rugsėjo 30 d. (pašto antspauda) pas j.s.

Birutė Vindašienė, 6435 S. Washtenaw, Chicago, IL 60629. Tel. (312) 925-5612. Registracijos mokesčiai — 10 dol. (negrąžinamas atsisakius dalyvauti). Kursų kaina — 35 dol. (įskaitant registracijos mokesčių). Dainavon atvykstant penktadienio vakare tarp 6-10 val. vak.

Su savim atsigabenam: pilną uniformą, šiltą darbinę uniformą, miegmaišį, pagalvę užvalkalą, rankšluostį, tualetinius reikmenis. Būtina turėti „Sese, budėk!“ knygą (bus galima įsigyti ir atvykus). Užrašų knygą ir rašymo priemones.

Visos vienietų vadovės raginamos į kursus atsiųsti galimai didesni būrį vadovaujančių ir vadovausiančių sesių. Kiekvienam vienietui svarbu turėti pareigoms paruoštas seses. Būna liūdni rezultatai kai draugovei paskiriamas vadovauti visiškai be jokio tam darbu pasiruošimo vadovė. Nukentia ne tik vadovaujamas vienietas, bet kentia ir

Los Angeles „Palangos“ tuntu skautės ir vadovės stovykloje.

„RAMBYNO“ STOVYKLOJE

Californijos skautų-čių stovykla, pavadinta šv. Kazimiero vardu, vyko šių metų liepos 7-28 dienomis Rambyno stovyklavietėje.

Šiais metais daug lijo, ir pirmą dieną buvo šlapia. Bet mums pasisekė, nes „Gintaro“ „Ažuolo“ vadovų kursai vyko mūsų miškuose. Tai kursantai jau buvo pastatę palapines. Toje stovykloje įsikūrėm, susitvarkėm. Buvo malonu, kad LS Seserijos vyr. skautininkės pavaduotoja s. Dalė Gotceitienė, po „Gintaro“ — „Ažuolo“ mokyklos pasiliko dar porą dienų su mumis pabendrauti, o sesė s. Stefa Gedgaudienė pasiliko net visą savaitę mums padėti ir pamokyti. Stovyklos viršininku buvo v.s. Mykolas Naujokaitis, jo pavaduotoju — v.s. Vaclovas Sviderskas. Brolių pastovyklei vadovavo Darius Jatulis, Augis ir Dalius Gedgaudai, o sesių — Danutė Giedraitienė, Indrė Leškytė, Rita Čekanauskaitė, Rima Navickaitė.

Pirmą savaitę buvo gan lietinga, užsiėmimai vyko pastogėje. Mūsų stovykloje vanduo greitai dingsta žemėje, tai ir dieną lijus, vakarais galima laužą kurenti.

Pirmą trečiadienį buvo didžiulė audra. Prasidėjo vidurdienyje. Mes, trys draugės, sėdėjome palapinėje. Pas mus tuo laiku svečiavosi trys paukštytės. Galvojom: „Hm, gana smarkiai lyja; pažūrėkim, kaip grioviai aplink palapinę“... Iškišom galvas, žiūrim, kad pastovyklė tapo didžiule bala! Už palapinės — 5 pėdų prūdas, kuris jau lygus su mūsų palapine! Vanduo pradėjo tekėti po palapinę. Pradėjo kristi kruša. Iš mūsų pastovyklės liko griuvėsiai.

Stovykloje dvi dienas vyko Literama ir Sporto diena. Turėjom Partizanų laužą, kur dainavome liūdnas dainas, o laužo temos mintimis kalbėjo brolis Sviderskas. Dalyvavom procesijoje su žvakutėmis. Kiekvienas gavo po žvakutę nešti prie partizanų paminklo. Ten sugiedojom porą giesmių ir deklamavom eilėraščius. Buvo įspūdingas vakaras.

Antra savaitė buvo geresnė — nelijo. Išskylavom. Sesės antradienį atsikėlė labai anksti. Paruošėm sumuštinis pusryčiams ir pasiėmėm reikmenų pietums. Po valandos jau pusryčiavom gamtoje. Taip gražu! Už poros mylių buvom jau gražioj stovyklavietėj, kur pailsėjom ir papietavom.

Kitą dieną broliai atsiuntė Vyta Dabšį pranešti, kad broliai maloniai kviečia seses, atvykti vieton, kur jie iškylauja — laužui. Sesės, žinoma, greitai sutiko. Kaip puošėmės! Bet mes nebuvom be galvos. Stovykloje palikome sargybą, be to šeiminkės su virve ir plakta grietinėlė (kovos ginklai!) pasirošė stovyklos gynybai. Kai sesės atvyko, rado tik Vyta Dabšį; buvom apgautos! Staiga iš krūmų pasigirdo baisus staugimas! Broliai pasislėpė. Sesės grįžom ir laukėm. Iš krūmų išlindo tik penki, o kiti buvo jau stovykloj užpuolimui. Jie puolė mūsų stovyklą vos mums išvažiavus. Jie priėjo porą sesių prie medžių, ir norėjo mūsų palapines apskuiti. Šeiminkės juos gaudė, apipurškė grietinėlė... Broliai nesitikėjo mūsų gudrumo: nujautėm jų užpuolimą.

Toliau vyko Skautorama, o paskutinį vakarą buvo smagiausia! Nors lijo ir uždarymas bei laužas vyko pastogėje, bet buvo labai smagu. Daug svečių, ir daug juokingų pasirodymų! Tik liūdna pasidarė kai paskutinį kartą šioje stovykloje supintomis rankomis giedojom „Ateina naktis“... Po laužo tėvai nusivedė broli Sviderską, o skautai papuošė pastogę. Tai V. Svidersko 77-tas gimtadienis! Sesės atvedė broli sukaktuvinėm, o mes jam padarėm didelę staigmeną: uždėjom „gimtadienio“ kepurę, sudainavom „Ilgiausių metų“. Tada valgėm tortą. Po to šokiai: malūnas, gyvataras ir kiti. Mes nuėjom miegot, bet dar ilgai girdėjom tėvus, tyliai dainuojant, akordeonu pritariant. Juk ir jie čia yra pralaidę daug vasarų stovyklaudami... Atėjo laikas griauti palapines. Visą išardėm ir atsiėmėm su draugais.

Labai lauksime kitų metų stovyklos. Kviečiame, kad skautai, tės ir iš kitur atvyktų pas mus prie Ramiojo Vandeno „Rambynas“ — puiki stovykla!

Rima Navickaitė

LS SESERIJA KVIEČIA

LS Seserijos vadija sekmadienį, rugsėjo 23 d., 3 val. p.p. Jaunimo centro kavinėje ruošia šv. Kazimiero metų užbaigimą. Programoje: v.s. kun. Juozas Vaišnio paskaita apie šventą Kazimierą, Seserijos ir Brolijos skelbto šv. Kazimiero konkurso dalyvių ženkliuko mecenatui kun. J. Prunskui padėkos pareiškimas, konkursinių rašinių ištraukų skaitymas, konkursinių darbų parodėlė. Taip pat „Dainuojanties žemaitės“, kavutė ir pabendraavimas. Visi — ypač vyresnieji broliai ir sesės, skautininkai, kės ir tėveliai bei svečiai kviečiami.

PIRMOJI SUEIGA GAMTOJE

Sekmadienį, rugsėjo 23 d., Ateitininkų Namų sode Lemonte įvyks bendra visų keturių Chicagos tuntu skautų-čių rudens šventė, kuria oficialiai bus pradėti 1984-85 skautiškos veiklos metai. Pradžia 12 val. Oficialioji šventės dalis — 1 val. p.p.

Visiems broliams ir sesėms dalyvavimas privalomas, todėl tėveliai nuoširdžiai prašomi skautus ir skautes būtinai ir laiku atvežti. Visi dėvi stovyklinėmis darbo uniformomis.

Po oficialios dalies — sugrįžimo iš stovyklos į tuntus, vyks įvairios varžybos, žaidimai ir pabendraavimas, o saulutei leidžiantis visi susirinkime prie bendro laužo. Išvykoje niekam alkti neteks — veiks valgykla suaugusiems, o vaikams bus apšiečiai dešreliai, vaisvandenių ir kt.

Tėveliai ir svečiai maloniai kviečiami ir laukiami. Tikimasi ir gausaus atsilankymo aktyvioje veikloje nedalyvaujančių vyresniųjų skautininkų-kių.

SKAUTININKŲ,-KIŲ DĒMESIUI

Ar jau užsiregistravote dalyvauti spalio 6-7 dienomis Clevelande ruošiamam skautininkų,-kų suvažiavimui? Suvažiavimą organizuoja LS Seserijos skautininkų skyrius, talkinant Clevelando skautininkėms. Nors sesės ruošia, visi broliai skautininkai yra maloniai kviečiami.

Suvažiavimas vyks Ramada Inn, 18611 Euclid Ave., Wickliffe, Ohio. Registruotis betarpiškai pas ps. J. Taorinę, 17310 Harland Ave., Cleveland, Ohio 44119. Tel. (216) 531-9491. Raštu registruojantis: nurodyti vardą, pavardę, laipsnį, adresą ir pridėdant 10 dolerių registracijos mokesčių. Čekius rašyti: Lithuanian Scout Assn. vardu.

Kviečiamos ir laukiamos visos skautininkės, vyr. skautės židinetės, gintarių įgulų narės ir broliai skautininkai. Dalyvaukite visi!

SUTVARKYTA STOVYKLAVIETĖ

„Lituanicos“ tuntu stovyklavietė Rake šiais metais yra gerai sutvarkyta stovyklos administratoriaus ps. Ginučio Matučio. Jam talkino jo tėveliai Birutė ir Stasys Matučiai. Daug padėjo v.s.l. Tomas Miglinas, sl. Leonas Putrius, ir Ramunė Miglinaitė.

Stovyklavietės pastatai pasipuošė naujais stogais. Čia daugiausia darbo įdėjo jūrų skautai ir jų vadovai: Viktoras Garbonkus, ps. Algis Maurukas, Darius ir Rimas Maurukai, ps. dr. Algis Paulius, Antanas Vabalaitis, ps. Ramūnas Vidziūnas ir tėvelis Kęstutis Cicėnas.

Tuntas visiems talkininkams, skautams ir vadovams taria nuoširdų brolišką ačiū!

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, Dec. 26th, and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society. Second class postage paid at Chicago, IL. Postmaster: Send address changes to Draugas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629. Subscription Rates \$53.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$53.00. Foreign countries \$53.00.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokesčių, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto		
	metams 1/2 metų 3 mėn.	
Chicago ir Cook County	\$53.00	\$30.00 \$20.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$53.00	\$30.00 \$20.00
Užsienyje	\$53.00	\$30.00 \$20.00
Kitur — Amerikoje	\$53.00	\$30.00 \$20.00
Savaitinis (Šeštad. pried.)	\$30.00	\$19.00

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30—4:00.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamas gavus prašymą.

DR. KENNETH J. YERKES
DANTŲ GYDYTOJAS
Pensininkams nuolaida
2436 W. Lithuanian Plaza Court
Chicago, Illinois 60629
Tel. 925-8288
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
SPECIALYBĖ VIDAUŠ
IR KRAUJŲ LIGOS
5540 S. Pulaski Road Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Pirm., antr., ketv. ir penkt.

Dr. Peter T. Brazio ofis perėmė
DR. VIJAY BAJAJ
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2434 West 71st Street
Tel. HE 4-5849
Val. pirm. ir penkt. 12-5; antr. ir ketv. 12-6-30; šešt. tik susitarus.

DR. K. G. BALUKAS
Akuserija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building), Tel. LU 5-6446
Jei neatsiliepi, skambinti 374-8004
Prima ligonius pagal susitarimą

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — GR 6-2400
Val. pagal susitarimą pirm. ir ketv. 1-4 ir 7-9 antr., ir penkt. 10-4; šeštad. 10-3 val.

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — 233-8553
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3921 W. 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. — 582-0221
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKSA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

Ofs. PO 7-6000, Rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

e132 S. Kedzie Ave. Chicago
WA 5-2670 arba 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

Tel. RELiance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvų gydytojas
3925 West 59th Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 12-4 val. popiet ir 6-8 val. vak.
Treč. ir šešt. uždaryta

DR. IRENA KYRAS
DANTŲ GYDYTOJA
2659 W. 59 St., Chicago
Tel. 476-2112
Valandos pagal susitarimą

Tel. ofiso ir buto: OLYmpic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. ROMUALDAS POVILAITIS
DANTŲ GYDYTOJAS
Tel. 767-7575
5780 Archer Ave.
(o blokas) vakarus nuo Cicero Ave.)
Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS
KŪDKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st. Street
Ofiso tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

Ofs. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533
DR. FRANCIS MAZEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą pirm. ir ketv. 12-6
6-8 antr. ir penkt. 10-12. 1-6

Namų 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS —
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

Tel. 282-4422
DR. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Chicago Eye Institute
4200 N. Central Ave.
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
8104 S. Roberts Road
Išvilija vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
Kalba lietuviškai
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"Contact lenses".
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Dr. Juozas Mekskauskio ofisa perėmė
T. RAMA, M.D.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2454 West 71st Street
(71-mos ir Campbell Ave. kampas)
Tel. 434-1818 ir 476-3344
Res. 852-0889
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. 3 iki 7 v.p. Tik susitarus

Dr. Upenra C. Shah
Vidaus ligų specialistas
Diabeto, thyroido, impotencija
ir kitų hormoninių negalavimų
2454 W. 71 St. Chicago
Tel. 778-5099
Val. pagal susitarimą.
24 val. „ansvering“ Tel. 242-3646

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ PŪSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antr. 1-4 p.p. ir ketv. 2-5 p.p.
Šešt. pagal susitarimą.
Ofiso tel. 776-2880, rez. 448-5545

Ofiso tel. 434-2123, namų 460-7288
DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Pirm., antr., ketv. ir penkt.
valandos pagal susitarimą

DR. EDMUNDAS VIZINAS
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbama lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

Ofs. tel. 586-3166; namų 381-3772
DR. PETRAS ŽLOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt.
2-6; šeštadieniais pagal susitarimą

PAGERBTAS DAKTARO LAIPSNIU

Pokario dešimtmečiai jeis istorijon kaip kovos metai dėl žmogaus ir tautų teisių. Šioje kovoje visi geros valios žmonės dalyvauja ar bent turi dalyvauti. Mums dideliu įkvėpimu yra tokie heroiskai ryžtingi, pasišventę lietuviai kaip Nijolė Sadūnaitė, Balys Gajauskas, Justas Gimbutas, Viktoras Petkus, dr. Algirdas Statkevičius, Vytautas Skuodis, kun. Alfonsas Svarinškas, kun. Sigitas Tomkevičius ir daug kitų. Jų pavyzdys mus uždega kiekvieną, kuris dar savęs nenubroškę ir tautinių šūksnių krūva.

Apie tuos pasišventėlius, kurie žmogaus ir tautos teises labiau brangina, kaip savo laisvę ir net gyvybę, mes žinome viską, ką tik pogrindžio spauda atneša, kas tik prasiverbia pro geležines uždangos plyšius. Bet mums įkvėpimo gali duoti ir kitų tautų kovotojai, kurie taip pat rodo labai daug ryžtingos drąsos ir gausios aukos žmogaus teisių fronte. Vienas iš tokių yra Lech Valėsa. Tai tiesiog fenomenas laisvės kovų istorijoje. Savo nepalaužiamu pasišventimu jis susilaukė tarptautinio garso ir, būdamas paprastu darbininku, neišėjęs jokio žymesnio mokslo, buvo vienos kolegijos už savo laimėjimus darbininkijai pakeltas į daktaro laipsnį, o už nuopelnus žmonijos laisvei ir teisingumui 1983 buvo apdovanotas aukščiausiu tarptautiniu žymeniu — Nobelio premija.

Apie jį parašytos knygos sklinda įvairiuose kraštuose, o lenkų kalba išleistoji prieš įvedant karo stovį Lenkijoje tapo labiausiai perkamu veikalu. Išversta į anglų kalbą pasirodė pavadinata „The Book of Lech Walesa“.

Tarptautinė organizacija „Love international“ jam skyrė medalių ir piniginę premiją su įrašu: „Už jo kovą dėl žmogaus ir piliečio teisių, vedant ją be prievartos, bet su meile, solidarumu ir kooperavimu“. Jis yra gavęs daug premijų, jas paskirdamas savo pamiltam solidarumo sąjūdžiui. Minėtos apie jį knygos angliškos laidos įžangoje Neal Ascherson skelbia, kad šalia popiežiaus Jono Pauliaus II tai žymiausias iš dabarties Lenkijos gyvųjų žmonių kaip savame krašte, taip ir užsieny. Jo biografas Gdansko žurnalistas E. Szczesiak skelbia, kad Valėsa 1943 gimė šeimoje, kuri teturėjo tik tris hektarus žemės. Jo tėvas naktis buvo paimtas kasti apkas, statyti tiltą, buvo priverstas žiemą gyventi nekūrenamuose barakuose, kur plaukai prisaldavo prie sienos. Nuo persalimo ir mušimų mirė anksti, palikdamas keturis našlaičius, jų tarpe ir Lechą. Jis augo patėvio ir motinos globoje. Baigęs pradžios mokyklą, dar mokėsi agrikulturno mechanizacijos klasėje. Atlikęs karinę tarnybą, kapralu išėjo į rezervus ir nuo 1967 pradėjo dirbti laivų elektrotechniku.

Pakėlus maisto kainas, Lenkijos darbininkija ėmė bruzdėti. Gdansko laivininkystės dirbtuvėse kilo streikas. Apie 20,000 darbininkų minia nusprendė padegti regionalinio komunistinio komiteto būstinę. Užėmė policijos namo pirmą aukštą. Valėsa buvo tarp vadovaujančių. Jis aprašė darbininkų minią, ir jie grįžo į fabrikus, juos užimdami kaip streikuotojai. Darbininkai išrinko trijų asmenų delegaciją vykti su savais reikalavimais į Varšuvą. Jų tarpe buvo ir Valėsa. Darbininkams buvo leista laisvai išsirikti savo vadovybę. Valėsa buvo išrinktas inspektoriumi ir galėjo lais-

vai maišytis po dirbtuves.

Komunistinė vyriausybė gundė Valėsa pasitraukti iš laisvos darbininkų unijos, žadėdama jam gerą karjerą. Jis nesusigundė, nors susilaukdamas įvairių represijų. O pavojai buvo dideli. Komunistai su priemonėmis nesiskaito. Drauge su Valėsa dirbęs jaunas ryžtingas darbininkas Szczepanski dingo be pėdsakų. Vėliau jo lavonas rastas kanale su nupjautomis kojomis, rankų nagai išplėšyti... Valėsa tas nenugąsdino. Jis savo labai susenusiame automobily važinėdamas turėjo lange išstotės tėvynės laisvės Gegužės trečiosios dienos konstituciją. Buvo komunistų areštuotas, kai jo žmona jau turėjo susilaukti kūdikio. Tačiau darbininkų protestai privertė jį vėl grąžinti į tarnybą.

Raudonųjų policija buvo nukovusi daug savo teisių reikalaujančių darbininkų. Valėsa vieną dieną užsėdėjo kryžių ant pečių ir pro fabriko vartus nunešė į vietą, kur turėjo būti pastatytas paminklas, pagerbiant priešpaudos aukas. Kryžius buvo įcemenutuotas dirbančiųjų jungtinės veiklos žėgėmis.

Valėsa nebijo imti spręsti problemų, kurios kitiems jau atrodo beviltiškos. Jo ryžtinga kova už darbo žmonių teises susilaukė tokio plataus garso, kad juo plačiai imta domėtis V. Vokietijoje, Italijoje, Prancūzijoje, Skandinavijoje, Amerikoje, Japonijoje. Vokietijos, Danijos žurnalai jau 1980 jam ėmė teikti garbiausio tų metų žmogaus titulą. Lenkijoje jis buvo kviečiamas atidaryti festivalius, vadovauti stambiuose susirinkimuose. Pakviestas Liubline pasveikinti Nobelio literatūros premijos laimėtoją Č. Milosz. Pakviestas lankyti net Japonijoje. Valėsa yra tvirtas katalikas, kasdien lanko bažnyčią. Net derybose su Lenkijos komunistinės vyriausybės atstovais nebijo dėvėti rožinį ir Čenstakavos Dievo Motinos medalikėlį. Tas nekludė švedų socialdemokratų žurnalui „Arbetet“ suteikti jam vadinamą „Leiskite mums gyventi“ premiją — 50,000 švedų kronų.

Norvegijos parlamento Nobelio premijos komitetui išskyrė tris pirmaujančius kandidatus: Zimbabvės premjerą, Mugabą, buvusį JAV prezidentą Carterį ir Valėsa. Nobelio taikos premija buvo paskirta Valėsei. Lenkijos komunistinės vyriausybės varžomas, negalėjo pats vykdyti jos atsiimti, pasiuntė savo žmoną Danutę. Puikybės nesiekia. Žinomas jo posakis: „Esu tik paprastas šios žemės kirminas. Nesupkite manęs garbe“. Jis didžiuojasi būdamas darbininkas.

Komunistinė vyriausybė, siekdama jį nutildyti, kurį metą laikė arešte, bet jis nepalūžo. Pasilieka darbininkijos vadu, kurį naujai ruošiamu įstatymu, gal net norima ištremti. Vienos technikos mokyklos studentė Ruda Slaška apie jį rašo: „Tai ryžtingas kapitonas, su Kristumi prie savo šalies, veda laivą per didesles streikų audras ir sumišimus, per didelę mūsų krašto krizę ir laisvės uostą... Mes keliamo tostą už kapitoną Lech Valėsa ir jo įgulą — Solidarumą. Linkime jiems šimto metų ir laimės“. O prancūzų žurnalistas R. Serrou apie Valėsa ir dabarties popiežių skelbia, kad tai du milžinai, sužibę istorijos šviesoje. Išėjo kovoti plikomis rankomis, jie laimi savo nepalaužiamu nusistatymu; jie du yra įkūnyta viltis Rytų Europos kraštams.

Juoz. Pr.

ANGLIJOS ATEITIES ENERGIJA IŠ ATOMO

D. Britanijoje daugėja branduolinės energijos elektrą gaminančių stočių

BR. AUŠROTAS

Paskutiniiais metais JAV susikūrė kairiųjų pažiųrų asmenų vadovaujamos pacifistų grupės. Vienos iš jų kovoja prieš branduolinius ginklus; kitos stangiasi, kad Amerikoje elektros energija nebūtų gaminama iš atomo skaldymo. Daugelis krašte pradėtų statyti branduolinię energiją varomų elektrinių, dar darbu neįpusėjus, išmetus į balą milijonus dolerių, privalejo stovyba nutraukti. Kaip skaitytai gerai prisimena didžiulį smūgį JAV branduoliniams elektrinėms kirtu „Trijų Mylių Salų“ jėgainės rimti sutrikimai 1979 kovo mėnesį. Išstus mėnesius į JAV visuomenę buvo nukreipta visu informacijų šaltinių sunkioji artilerijos ugnis, besisibgiantis suniekinti branduolinės energijos elektrinių naudingumą Amerikai.

Britų pažiuros skirtingos

Lankantis D. Britanijoje, teko pasiekti Carslyle miestą, Cumbria provincijos sostinę, Skotijos pasienyje. Joje yra garsi viduramžių statybos pilis ir katedra. Aplankę šias turistų lankomas istorines vietas, išėję iš pilies užsakame į šalia prie pilies vartų pastatytą palapinę. Joje Jungtinės karalijos branduolinės energijos valdyba buvo įrengusi parodą supažindinti to krašto piliečius su elektros energija gaminama iš atomo.

Cia suminėsiu faktus paimtus iš biuletenio „Atom News“. Pirmojo puslapio užvadime rašoma, kad „kai jūs galvojate apie elektrą, tai galima teigti, kad kur kas nors Šiaurinėje Anglijoje uždegate lemputę, ši šviesa buvo pagaminta kurioje nors branduolinės energijos stotyje“.

Siuo metu Anglijoje ir Valijoje jau sunaudojama 14% elektros energijos iš branduolinių jėgainių. Tuo tarpu Skotijoje iš tokių pat jėgainių sunaudojama 38,8%. Straipsnyje pabrėžiama, kad branduolinės energijos stotys ateityje neleis kilti naftos kainoms. Pvz. viena uranijaus tona gali pagaminti tiek elektros energijos, kiek jos pagamintų 25,000 tonų anglies. Siuo metu branduolinės energijos stotims varyti reikalingo uranijaus pasaulyje yra tiek daug, kad jo pakaks žengiant į 2,000-sius metus.

Anglijos pirmoji branduolinė energijos elektros stotis pradėjo veikti 1956. Calder Hall, Cumbria; ji dar ir šandien veikia pilnu pajėgumu.

Straipsnyje išvardinamos įvairios branduolinės energijos jėgainės, gaminančios pigią elektrą D. Britanijai. Rašinyje prisimenama, kad D. Britanijos branduolinės energijos stočių vadovybė daug ko pasimokė iš Amerikoje, Pensilvanijos valstijoje „Trijų Mylių Saloje“ įvykusių branduolinės energijos stoties sutrikimų. Suprantama, kad po to ir Anglijoje buvo priimti papildomi saugumo nuostatai galimoms nelaimėms išvengti.

Kam reikalinga branduolinė jėga?

Daugelis žinovų sutinka, kad jau gal netoli tas metas, kai pasauliui pritruks reikalingo kuro. Kai sekančioji karta pasieks subrendimo amžių padvigubės žmonių skaičius šioje planetoje. Jiems visiems reikės mūsų dabar naudojamos naftos, anglių ir dujų. Ir kai ateis tas laikas, tai šių būtinu naudojimo gėrybių kainos žymiai pabrangs. Šmonės stengsis pagerinti savo gyvenimo lygį, teks sunaudoti vis daugiau skysto kuro.

Dar esama gana anglies Sibire ir Kinijoje. Bet šiuo metu šios geografinės platumos dar sunku finansiniai pelningai išnaudoti. Tad jau dabar mėginama ieškoti naujų energijos šaltinių. Štai jie:

Vėjo malūnai buvo žinomi jau XII-me a. Į vėjo jėgą jau atkreipė dėmesį Centrinė elektros gamybos vadovybė Carmarthen įlankoje; taip pat ir Šiaurėje, Skotijoje, Orkney salose rimtai šiuos reikalus studijuoja hidroelektrinių vadovybė.

Geologai gręžia giliai į žemę, nori išnaudoti iš žemės gilumos gaunamą natūralią šilumą. Saulės šilumine energija Anglijoje dėl klimatinio sąlygų sunku pasinaudoti. Kaip tik laiku, surastas naujas — branduolinės energijos šaltinis. Tačiau ir šis šaltinis nėra be problemų. Nekontrnuojamas radioaktyvumas yra kenksmingas žmonių sveikatai.

Branduolinė energija pigiausia

Šiuo metu iš branduolinės energijos kūrenamų stočių pagaminama pati pigiausia elektrą, pigiau negu ją gautume degindami anglį ar žibalą. Branduolinės energijos stoties kuras yra uranijus. Pastarasis neturi jokio kito komercinio pritaikymo. Taip pat ir

platonijus, kaip šalutinis produktas, gaunamas iš uranijaus, gali būti veiksmingas branduolinis kuras. Jis gali būti naudojamas greito veikimo reaktoriuose. Šiuo metu Jungtinė Karalija ir jos keturi Europos kaimynai yra susitarę ateityje tinkamai pritaikyti plutonijų.

Ir jeigu visi D. Britanijos elektros poreikiai būtų gaminami vien tik branduolinės energijos jėgainėse — o tam įvykdyti teks laukti daugeli metų — tada milijonai tonų anglies ir milijonai galionų žibalo — galėtų būti sunaudoti kitiems tikslams.

KAIP KOVOTI SU SOCIALIZMU

Negalima laikyti a priori klaidingu visa tai, ko reikalauja socialistai. Kiekviena klaidinga sistema gali turėti pasisekimo ir klaidinti mažiau apšviestus protus tik tuomet, jei joje yra kiek tiesos. Žmogaus protas nepriimtų vien tik klaidos. Ir dėl to, kad galėtum nugalėti socializmą, reikia jam išmūsti iš rankų jo ginklą.

Tėvas Liberatore, S.J. (1899)

K. BARONAS

Mūsų korespondentas Europoje

Kiekvieną rudenį NATO kariuomenė ruošia manevrus. Tariamais taikos šalininkai, inspiruojami DKP — legalios Vakarų Vokietijos komunistų partijos, didesniuose kariuomenės telkiniuose rengia demonstracijas. Kriminalinės policijos prezidentas pranešė, kad ir šiemet reikia laukti aštrų konfrontacijų iš militančių ir radikalių grupių, kadangi policijos turimomis žiniomis šių grupių vadovai jau ne vieną kartą buvo slapta susitikę ir sudarę veiklos planus.

Dar toliau eina vokiečių telegramų agentūra pranešdama, kad įvairios autonominės grupės nori šį rudenį išlyginti ar net atsigriebti už tai, ką jos „pražiopsojo“ šį pavasarį, rengdamos demonstracijas prieš amerikietiškas Pershing raketas, kadangi, tų grupių vadovų tvirtinimu, pavasario demonstracijos nepasiekė tikslo. Šį rudenį norima parodyti stipresnį „kumštį“ ir agresyviau keliu pasipriešinti prieš kariuomenę.

„Taikos“ akcijos koordinatorius JoLeinen spaudai pareiškė, kad kriminalinės policijos žinios yra išlauztos iš piršto, nors pasirošimai demonstracijoms jau seniai pradėti.

Kad antagonizmas ameri-

kiečiams ir komunistinė ideologija skleidžiama nuo pat mokyklos suolo (lenk beržai, kol jis jaunas!) norėčiau nurodyti mažą faktą: mano gyvenamo Hesseno krašto svietimo ministerijoje krikščionių — demokratų partijos narys surado, kad net 13 mokytojų, oficialiai priklausantių legaliai Vokietijos komunistų partijai, dirba mokyklose. „Tai yra skandalinga — pareiškti CDU atstovas — proteguoti komunistus, kai tuo tarpu tūkstančiai mokytojų yra bedarbiai“.

Šį pavasarį Stuttgarto paštedirbęs tarnautojas su komunistų partijos kngyute buvo iš darbo atleistas.

Ir greičiausiai sabotažu reikiama laikyti rugpjūčio 28 d., įvykusių gaisrų amerikietiško PX krautuviėje. Tiesa, septyntą val. ryte radijo žinios pranešė tik apie gesinamą ugnį bei milijoninius nuostolius, tačiau vėlesni pranešimai kalbėjo apie sabotažo aktą, panašų į aprūpinimo stovykloje Gundelhelme pereiną savaitę, kur nuostoliai siekė 50 tūkst. markių.

Suprantu, kodėl JAV giridime vis daugiau balsų atitraukti Dėdės Samo kariuomenę iš Europos. Jeigu svečiai yra nepageidaujami šeiminių namuose, jie turi tuos namus aplaisti.

Kita medalio pusė: tai mažos, gerai organizuotos grupelės, atlyginamos Maskvos bei Rytų Berlyno vyriausybių, mėginančios sprogdinti demokratine Vakarų Vokietijos santvarką. Į šį komunistinį tinklą patenka taip pat daug naivių asmenų, ypač jaunimo, esančio labai dažnai komunistų mokytojų ir profesorų įtakoje.

Vos prasikalęs gandrūkas mėgina kalenti snapu, aukštai užversdamas galvą ant nugaros. Žinoma, iš pradžių nieko negirdėti, nes snapas esti labai minkštas, tad šis judesys galėtų būti nesuprantamas, bet po kelių dienų jis aiškėja ir pradeda girdėtis tylus kalenimas. Galvos užvertimas ir kalenimas virsta neišvengiamia ceremonija, kuria vaikai sutinka tėvus, net ir tada, kai jie esti labai alkani. Žinoma, gandrai turi daug laiko ir gali palaukti, kol vaikas baigs šią ceremoniją, bet žmogus, pasiryžęs išauginti iš mažens gandrūką, kartais nekrantrauja, kol jo auginatinis atlieka šį lyg etiketo nustatytą formalumą.

T. Ivanauskas (iš „Lietuvos paukščiai“)

Baisogalos, Kėdainių aps., vėjinis malūnas. B. Buraco 1923 m. nuotr.

SU PALAPINE Į NEW ORLEANS

GRAŽINA KRIAUCIŪNIENĖ

8

„...BANGOS DUOKIT KELIĄ...“

Registruodamiesi konferencijai, užsiskėm ir bilietus ekskursijai po Mississippi upę. Si upė, didžiausia Amerikoje, ne tik daug prekų ja plukdoma, bet kadaise čia plaukiodavo ištaigingi laivai, kuriais ekskursuodavo ir įvairūs svieto perėjūnai bei „kortožnikai“, savo laimę bandydami. Dabar tokie laivai paskirti turistams, ne tik upe plaukioja, bet turi ir įvairias ekskursijas ir šalutines įlankas ir prie jų buvusius dvarus.

Mūsų ekskursija pramatyta tik pačia upe. Nors iš anksto buvo pranešta, kad visi kartu žygiuosime iš viešbučio, tačiau Romas nutarė kiek anksčiau pradėti eiti, nes labai šlubavo. Kiek užkandę, iškeliavom. Atrodo, ne mes vieni planavom prieš minios spūstį čia atvykti (ekskursija buvo pramatyta 800 asmenų). Einant laivo pusėn, su mumis žingsniavo ir nemažas būrys to pat laivo ieskodami. Anksti atkeliavę, galėjome išsirikti staigą prie pat langą ir stebėti, kaip ilga vilkstinė žmonių atvyko iš viešbučio. Kol visi suėjo, vėlavome išplaukti.

Pagaliau džiazio muzikos ir kalbų triukšmo

sūkurį laivas pajudėjo. Ši kelionė buvo finansuojama vienos vaistų įmonės, kuri ekskursantams funduoja užkandį. Taip dalis kelionės ir praėjo bešokant ir eilėse bestovint užkandžio gauti. Vargšai padavejai! Nešė ir krovė ant stalų įvairias gėrybes, kol pritrūko, ir vis stebėjosi, kad dar tiek daug asmenų negavo valgyti. Mat, maistas buvo dalijamas trijose vietose, tad, norint gerai privalgyti, apsimokėjo per visas eiles pereiti. Prieš vandenį plaukėme dvi valandas ir pradėjau prisibijoti, kad tik vidurmaktį grįšim, tačiau, laivui apsisukus, pasroviui plaukiant, grįžome per pusvalandį. Į vieną pusę plaukiant žavū buvo stebėti saulėleidį virš vandens, o grįžtant matėme įvairiomis spalvomis apšviestą pasaulinę parodą. Kadangi taip vėlai grįžome, nenorėdome miesto autobusais bastytis, tad užsifundijome sau taksi, kuris mus ir stovyklavietę parvežė per 10 min. ir kainavo 12 dol.

„ŠALIA KELIO KARČIAMA...“

Trečiadienio rytą, neprivažiavę viešbučių, išlipome Jackson aikšteje. Ši aikštė yra prancūzų kvartale — „Vieux Carré“. Kadaise čia gyveno prancūzų ir ispanų aristokratai, tad daugumas namų balkonų išpušti imantriai išraižytomis metalo formomis. Šis kvartalas savo įdomybėmis labai išgarsėjęs ir vargu atsisar turistais, kuris jo neaplančius. Prie pat aikštės yra seniausia Amerikos katalikų bažnyčia, pastatyta 1718 m. Po kiek laiko bažnyčia sudegė ir nauja pastatyta 1794 m. Su laiku gavo katedros teises ir yra seniausia kat. katedra Amerikoje. Ant lubų ir sienų visi užrašai prancūzų arba lotynų kalbomis. Virš altoriaus muralas, kuriame atvaiz-

duota šv. Liudvikas, laiminas karius, pasiruošusius kryžiaus karui.

Be katedros, šiame kvartale taip pat yra daug istorinių pastatų, kuriais šiuo kartu per daug nesidomėjome, nes laiko nebuvo. Įdomiau buvo stebėti menininkus, piešančius portretus. O jų apie aikštę buvo labai daug: vieni piešė kreida, kiti aliejiniiais dažais. Vieniems pozavo asmenys, kiti iš nuotraukos tapė šeimos portretą. Dar kiti išsidėję įvairius gamtovaizdžius gundė pirkėjus. Palikę menininkus, užsukome į restoraną pietums.

„Coffee pot“ restoranas yra pastato kieme, nuo aplinkinių balkonų kabo daug įvairių augalų, sudarydami jaukią atmosferą. Gardžiai pavalgus, paklausiau, kur galiu rankas nusiplauti. Tai buvo labai didelė klaida, nes ten eidama mačiau kaip virtuvės atrodo. Vienu žodžiu, baisiai! Jei tą vaizdą būčiau mačius prieš valgant, tikrai būtume kita restoraną susieškoję.

Šiame kvartale yra labai daug įvairių restoranų ir karčiamų. Kainos irgi įvairios. Galima gerai pavalgyti už kelis dolerius arba už kelias dešimtines, kaip kam patinka. Antradienį buvome užsukę į vieną karčiamą pietų. Už 3,50 dol. socialiai privalgėme „jambalaja“ mišrainės, prie kurios gavome puskepalį skanios šiltos duonos. Šios karčiamos grindys buvo akmeninės, o sienos apskabinėtos pini-gais iš įvairių pasaulio kraštų. Savininkas paaiškino, kad čia susirenka daug jūreivių, kurie, išleisdami turimus dolerius, jam išiuo kitokios valiutos.

(Bus daugiau)

BOSTONO ŽINIOS

GRAŽIAI PAMINĖTA TAUTOS ŠVENTĖ

Lietuvių Bendruomenės Bostono apylinkė, vadovaujama Danieliaus Averkos, Tautos šventės — Rugsėjo 8-ios minėjimą surengė rugsėjo 9 d., sekmadienį, 10:15 val. ryte Sv. Petro Lietuvių parapijos bažnyčioje buvo atšaukiamos šv. Mišios Lietuvos interencija. Organizacijos dalyvavo su vėliavomis. Labai įspūdingai per Mišias solo giedojo solistė Onutė Aleksaitė. Po Mišių salėje po bažnyčia buvo vaišės.

Sol. Vytautas Paulionis

Minėjimas 3 val. p.p. buvo tęsiamas So. Bostono Lietuvių Piliiečių d-jos auditorijoje. Minėjimą pradėjo pirm. Danielius Averka. Buvo įneštos vėliavos, sugietoti JAV ir Lietuvos himnai. Prie piano prof. Jeronimas Kačinskas. Malda sukalbėjo parapijos kleb. kun. Albertas Kontautas.

Prelegentas inž. Almis Kuolas akademinei ir diskusinei grupėčiai paruošė paskaitoj pažvelgė į pasaulio dabartį, atėitį ir kiek į praeitį. Paliėtė tautiškumą, kalbas, ekonomiją, susigrupavimus tautų ir valstybių. Kiek ilgiau sustojo ties Afrikos Nigeria ir Europa. Ateityje mažosios tautinės valstybės lyg ir nebūti vietos ir nesimatą joms ateities. Ir užbaigė: „Ką Dievas panorė, to ir kiaušė neguės“.

Aktorė-režisierė Aleksandra Gustaitienė gyvai, su giliu jausmu paskaitė šiai didžiai šventei pritaikytus eilėraščius: B. Brazdžionio, St. Santvaro ir F. Kiršos.

Berklee muzikos kolegijos trio atliko gražių muzikinę dalį, net pasaulinio garso kompozitorius.

Solistė Onutė Aleksaitė, akomp. prof. J. Kačinskui, padainavo kelias dainas ir ariją iš operos. Solistė Aleksaitė jau senokai bebūvo girdėta. Bažnyčioje ir salėje ji nustebino visus, sakytume ji muzikiniai subrendo ir išaugo. Jos balsas stiprus, labai muzikalus ir gražiai valdomas.

Visiems menininkams publika nepasigailėjo katučių.

LB apylinkės vicepirm. Henrikas Cepas padėjo visiems prisidėjusiems prie šios šventės surengimo ir į ją atsilankiusiems. Mildos Norikienės vadovujamos ponios paruošė užkandžius, kuriais visi skaniai vaišinosi.

Reikia pripažinti, kad ši garbinga ir didelė šventė Bostone labai kultūringai ir gražiai paminėta.

GIESMĖ SV. KAZIMIERUI

Bostone šv. Kazimiero 500 metų jubiliejaus minėjimas pradėdamas kultūrinio vakaro, kuris pavadintas „Giesmė Sv. Kazimierui“. Vakaras įvyks rugsėjo 29 d., šeštadienį, 7 val. vakaro So. Bostono Lietuvių Piliiečių d-jos salėje, 368 West Broadway.

Programoje literatūrinę dalį atlieka rašyt. Stasys Santvaras, Gita ir Aidis Kupčinskai, o koncertinę dalį — solistė Daiva Mongirdaitė, akom. dr. Saulius Cibas, sol. Benediktas Povilavičius, jam akomp. prof. Jeronimas Kačinskas. Po programos vaišės.

SOL. VYTAUTAS PAULIONIS

Šiuo metu turime tris lietuvių dainininkus profesionalus, kurie stipriai reikią šio krašto, Kanados ir Europos muzikiniam gyvenime. Tai sol. Lilija Sukytė, sol. Arnoldas Vokietaitis ir sol. Vytautas Paulionis.

„Laisvės Varpas“ supažindino Bostono ir apylinkės lietuvius su sol. Vokietaitiu dar 1959 m. surengtame koncerte, su sol. Sukyte — 1964 m. surengtame koncerte, o su sol. Vytautu Paulioniu supažindins spalio 7 d. 3 val. p.p. So. Bostono Lietuvių Piliiečių d-jos auditorijoje rengiamame koncerte, kuris bus jau 50-tas „Laisvės Varpo“ kultūrinis renginys.

Sol. Vytautas Paulionis mokėsi dainavimo Karališkoje Kanados muzikos konservatorijoje ir Toronto universiteto muzikos fakultete, o taip pat pas tokius žymius dainavimo mokytojus kaip Mr. Ferro iš New Yorko ir Mr. Singher iš Los Angeles. Jis tik ką baigė pirmuosius metus, kaip Resident Artist Kanados operoje, kur dalyvavo tokių operų atlikime kaip „Lucia di Lammermoor“, „Un Ballo in Maschera“, „Tales of Hoffman“, „Barber of Seville“, „La Traviata“ ir „Jenufa“.

V. Paulionis atliko įvairius vaidmenis „Toronto Opera in Concert“ ir Vancouver operoje su Toronto simfoniniu orkestru ir „National Arts Centre in Ottawa“.

Lietuviams sol. Vyt. Paulionis yra dainavęs Chicagoje, Hartforde, Clevelande, Toronte, ir kitur. Jis taip pat dalyvavo Chicago lietuvių operos pastatyme „I Lituani“ ir Dainavos ansamblio paruoštame Aloyzo Jurgučio sukurtame „Čičinsko“ spektaklyje.

Sol. Vyt. Paulionio balsas yra skirtingas nuo kitų tuo, kad jis yra labai gilus žemutinėse gaidose, o taip pat siekia negirdėto aukštumo gaidos. Jo repertuaras apima religines giesmes, oratorijas, operas, operetas ir liaudies dainas. „Laisvės Varpo“ koncerte jis atliks mūsų kūrėjų darbus, pasaulinių kompozitorių kūrinius ir ištraukas iš įvairių operų, įskaitant „I Lituani“ ir Čičinską“.

INŽ. V. IZBICKAS SVEIKSTA

Inž. Vytautas Izbickas po sunkių operacijų ir kelių savaikių ligoninėje jau sugrįžo į namus ir po truputį stiprėja globojamas žmonos Felicijos, dukters Daivos ir sūnaus Vytenio.

RENGINIAI

Rugsėjo 29 d. 7 val. vakaro kultūrinis renginys Sv. Kazimiero garbei So. Boston Liet. Pil. d-jos salėje.

Spalio 7 d. 3 val. „Laisvės Varpo“ rudens koncertas So. Bostono Liet. Pil. d-jos salėje.

Spalio 14 d. 3 val. Sv. Kryžiaus katedroje Bostone pamaldos Sv. Kazimiero 500 metų jubiliejaus.

Spalio 21 d. 3 val. p.p. dr. Vytenio Vasyliūno vargonų koncertas First & Second Church salėje, Bostone, Sv. Kazimiero jubiliejaus prog.

Viceprezidentas George Bush, jo žmona Barbara ir senatorius Charles H. Percy sveikinasi su Lemonto lietuviams Darbo dienos parade. Nuotrauka Vytauto Jasinevičiaus.

LIETUVIAI FLORIDOJE

ST. PETERSBURG, FLORIDA

Rugpjūčio 29 d. įvyko LB St. Petersburgo apylinkės informacinis susirinkimas, kuriame buvo svarstomi įvairūs klausimai ir sumanymai. Vienas iš svarbesnių buvo OSI (Office of Special Investigations) skyriaus JAV Teisingumo departamento veikla, paliečianti lietuvius. Kaip jau žinome, jo veiklos tikslas yra ieškoti šiame krašte gyvenančių nacių kolaborantų ir patraukti į teismus pilietybės atėmimui ir deportacijai. Iš pranešimų paaiškėjo, kad ši „raganų“ medžioklė, palaikoma JAV kongreso, nematoma, kaip Residencijos Artist Kanados operoje, kur dalyvavo tokių operų atlikime kaip „Lucia di Lammermoor“, „Un Ballo in Maschera“, „Tales of Hoffman“, „Barber of Seville“, „La Traviata“ ir „Jenufa“.

Kitokių būdu, sąrašas esąs apie 700, ir bylų keliama vis daugiau. Todėl buvo siūloma labiau remti Lietuvių teisėms ginti fondą. Reikalauji, kad centrinis komitetas parodytų daugiau organizuoto veikimo, aplankyti kongreso narius su tinkamais paruoštais memorandumais tikslu juos paveikti, kad panaikintų OSI ar pakeistų jo veiklos pobūdį su teise apsiginti nuo kolaborantų su KGB. Jei po apsilankymo teigiamų pasekmių nebūtų, tai vistiek kongreso nariai gal bent pasijustų, kad jų kelnės nešvarios. Atrodo, dabar yra laikas veikti, kai artėja rinkimų metas.

KURIAM GALUI MOKĖT DAUGIAU?

PIRKdami NAUJUS AR VARTOTUS AUTOMOBILIUS SUTAUPYSITE NUO \$2000 Iki \$1,000

Chrysler LeBaron Medallion 2-dr Coupe

BALZEKAS MOTOR SALES
CHRYSLER • LeBARON PLYMOUTH • K CARS
"U WILL LIKE US"
4030 ARCHER — 847-1515

JONAS PUZINAS Rinkiniai Raštai I PROISTORE

„Šiam leidiniui J. Puzino raštus talpino dr. Marija Gimbutienė, dar Lietuvoje pas jį baigusi prostore ir gerai susipažinusi su paselbtaisiais darbais“ — taip rašo Antanas Mažiulis knygos pradžioje. Šį leidinį sudaro dvi dalys: Lietuvoje išleisti darbai ir Svetur išleisti darbai. 684 psl.

Rinkiniai Raštai II KULTūros IR POLITIKOS ISTORIJA

Leidiny suskirstytas į tris skyrius: Miestų istorija, Kultūros istorija ir Politikos istorija. 750 psl.

Abu tomus spaudai paruošė Antanas Mažiulis. Knygos didelio formato, daug iliustracijų, kieti viršeliai. Išleido Lituaniškos Instituto leidykla 1983. Kaina su persiuntimu už du toms \$37.50.

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

THE SANCTUARY RESTAURANT AND LOUNGE
Dancing nightly after 10 p.m. Lounge hours daily until 3 a.m. Friday until 4 a.m. Lunch — Monday thru Friday from 11:30 a.m. Luncheon Flashing Shows Wednesday and Friday. Dinner 7 days 8825 Brookfield Ave. Brookfield, Illinois. Tel. 485-5443

JAY DRUGS VAISTINĖ

2759 W. 71st St., Chicago, Ill. 60629
Tel. — 476-2206
RŪPĖSTINGAI IŠPILDOMI RECEPTAI • FANNIE MAY SALDUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS
D. KUHLMAN, B.S., Registruotas vaistininkas
Atsara šokiandienais nuo 9 val. ryto iki 10 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vakaro.

Marija Danguolė Tamulionytė

LIETUVIAIS NORIME IR BŪT LITHUANIANS WE SHALL BE

Vadovėlis lietuviškai nemokantiems Lithuanian for English speakers

Šis vadovėlis rūpestingai, gerai ir sistematiškai paruoštas mokiniams, lietuviškai nemokantiems. Be pradžios mokyklos mokiniams, jis taip pat tinka aukštesniosioms mokykloms ir suaugusiems. „Lietuviais norime ir būt“ turi daug iliustracijų, didelio formato, kieti viršeliai. 923 psl. Kaina su persiuntimu 22 dol.

LIETUVIŲ KALBOS PRATIMAI yra atskiras sąsiuvinis, kuris specialiai pritaikytas vadovėliui „LIETUVIAIS NORIME IR BŪT“.

Šie pratimai kiekvienam padės išaškinti ir išmokyti lietuvių kalbą. Kaina su persiuntimu 4 dol. Vadovėlių ir pratimų iliustravo dail. Nijolė Palubinskienė. Užsisakant abi kartu \$25 dol. Išleido JAV LB Svietimo Taryba Chicago — 1982.

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

MASTER PLUMBING

Licensed, Bonded, Insured

Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos plytelės. Karšto vandens tankai. Flood control. Užtikimę vamzdžiai išvalomi elektra. Paliukite pavarde ir telefoną — lietuviškai.

SERAPINAS — Tel. 636-2960

FRANK ZAPOLIS

Tel. GA 4-8654

3208 1/2 W. 95th Street

VALOME KILMUS IR BALDUS

Plaukame ir vaskuojame visų rūšių grindis

BUBNYS Tel. — RE 7-5168

A. VILIMAS MOVING

Apdraustas perkraustymas

Įvairių atstumų

Tel. 876-1882 arba 376-5996

MOVING

SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna aprauda.

Primaname MASTER CHARGE ir VISA

Tel. — WA 5-8063

FASHION CARPETS KILIMAI

LIETUVIŲ PREKYBA

3304 W. 63 St. — Tel. 778-9064

TELEVIZIJOS

Spalvotos ir paprastos. Radijai, Stereo ir Oro Vėsintuvai

PARDAVIMAS IR TAISYMAS

MIGLINAS TV

2346 W. 69 St., tel. 776-1486

TAISOME

SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MASINAS IR ŠALDYTUVUS

Kreiptis į Hermanną Dečkį

Tel. 585-6824 po 5 val. vakaro

Kalbėti lietuviškai

ISNUOMOJAMA — FOR RENT

ISNUOM. 5 kamb. butas 51-os ir Rockwell apylinkėje. Skambinti po 7 val. vakaro 778-8595

Isnuom. Cicerone 2 naujai atremontuoti butai — 5 ir 6 kamb. Arū susisiekimo ir krautvių. Skambinti 656-2889

REAL ESTATE

Miami Beach, Floridoje parduodamas 3-jų metų senumo condominium butas. 2 miegami, 2 vonios, 3-čias aukštas, liftas. Maudymosi baseinas. 300 žingsnių nuo Atlanto, lietuvių apgyventam rajone. Puikus susisiekimas ir apsipirkimas. Skambinti Chicagoje tel. 312-737-5319 po 6-os valandos vakaro.

Brighton Parke parduodamas 3-jų butų mūr. namas 2 butai po 6 kamb. ir 4 kamb. butas. Reikalinga remontas. Kreiptis po 6 val. vakaro telef. 247-3998

12 VIENETŲ APARTMENTINIS PASTATAS

Siaurės rytų kampas 67-os ir Kedzie Ave. \$175,000. Paskola 5 metams is 10%.

Skambinti (angliškai) 312-641-0888

BUTŲ NUOMAVIMAS

Draudimas — Valdymas

Namų pirkimas — Pardavimas

INCOME TAX

Notarinės — Vertimas

BELL REALTY

J. BACEVICIUS

6529 S. Kedzie — 778-2233

M. A. ŠIMKUS

INCOME TAX SERVICE

NOTARY PUBLIC

4290 S. Maplewood — Tel. 254-7400

Taip pat daromi Vertimai, Gimini švietimai, pildomi Pilietybės prašymai ir kitokie blankai.

DEMESIO

Amžinąjį Miestą geriausiai primins Romos sonetai

SACRA VIA

(Sventoji gatvė)

Parašė Alfonso Tyruolis

Išleido „Ateitis“ su plačiais paaiškinimais. 48 pusl. Kain \$1.50.

Gaunama „DRAUGE“

ISIGYKITE DABAR

TIKROJI LIETUVA

Algirdas Gustaitis

Šis leidinys yra didelis įnašas į mūsų istorinio Lietuvos žemėlapiu aiškinimą, nes joje paselbti įvairūs dėstymai daugiau sudomins lietuvių tautos praeitimį ir padės geriau suprasti Lietuvos žemėlapi. Knyga, kuri yra didelio formato, kieti viršeliai, talpina 79 žemėlapius ir 172 iliustracijas. Išleido Lietuvių Šaulių sąj. Tremtyje 1983 m. Kaina su persiuntimu 22 dol. Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 West 63rd Street, Chicago, IL 60629

DABARTINĖ LIETUVIŲ KALBOS RAŠYBA

Redagavo JUOZAS VAISNYS, S.J.

Leidiniui medžiaga apie svetimųjų tikrinių vardų rašymą paruošė prof. dr. Antanas Klimas, o apie rašybą ir skyrybą — Juozas Vaisnys, S.J. Išleido JAV LB Kultūros taryba 1982 m. Mecenatas — Lietuvių Fondas.

Spaudė N. Pr. Švė. Marijos Seserų spaustuve, Putnam CT. Kaina su persiuntimu \$3.85.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

ŠIMTAMETIS SUSIVIENIJIMAS

Kelionė pas milijonierius

STASYS GARLIAUSKAS

Tai įvyko šios vasaros pradžioje. Gavau netikėtą kvietimą praleisti trejetą dienų pas lietuvių milijonierius. Karštos dienos ir ilga šešių šimtų mylių kelionė neviliojo. Tačiau noras pamatyti Pensilvaniją ir turtuolį, kuris už dvejų metų švęs šimtmetį, paskatino sėsti į automobilį. Manau, daug kas neatsisakytų tokios progos.

Pradėjus kelionę, galvojau per vieną dieną pasiekti tikslą. Deja, karštis ir taisomos kelio nesibaigiančios užtvaros gerokai išvargino. Nutariau apsisėti Pittsburghe. Laimingai sutapimu patekau pas Sv. Pranciškaus sešelių vienuolyno kapelioną kun. George Liesas, žvalių akių, su barzdele, berods, vokiškos kilmės kunigas, draugiškai pasisveikinęs, pasakė: „Mano namai — jūsų namai“. Pavaišinęs parodė savo erdvios klebonijos antrame aukšte tris kambarius, skirtus svečiams. Pažarė pasirinkti, kuris patogesnis, ir palinkėjo gerai pailsėti.

Ankstyvą rytmetį atsigaivinęs kava ir padėkojęs maloniam šeimininkui už prieglobstį, per miegančią miestą pasukau į ekspresinį kelią Harrisburgo link. Mintys sukosi apie tuos lietuvius, kurie savo aukomis padėjo lietuviams seselėms pranciškietėms pastatyti erdvias vienuolyno patalpas ir gražią koplyčią. Jos prieganyje teko matyti pavardes fondatorių, kurių tarpe ir buvusio katalikų susivienijimo sekretoriaus Vinco Kvetkaus. Grožėjausi pakelės kalnais, kuriuos dengė tirsti debesys ir priakuro gaviu lietučių. Pagaliau lietus įsismagino ir vandenį pradėjo lieti, kaip automobilį plovimo automatas. Taip maudomos pasiekiau 81-mą kelią į šiaurę. Pakelės rodyklės džiugino, kad jau prasideda lietuvių apgyventos vietos — Minersville, Mahanoy City, Hazleton, Plymouth, Wilkes Barre ir pagaliau mano ieškomas Pittston.

Susipažinkime su milijonieriumi

Plymouth, Pa., miestelis yra jo gimtinė. Gimęs 1886 metais lapkričio 22 d. „Pakrikštytas“, „Susivienijimas Lietuvininkų Amerikoje“ vardu.

Šios organizacijos augimo metu buvo ypatingai sunkūs. Katalikai kovojo su lenkomanais ir laisvamaniais. To pasekoje 1901 metais Susivienijimas suskilo. Taip atsirado Lietuvių Romos Katalikų Susivienijimas Amerikoje ir Susivienijimas Lietuvių Amerikoje, trumpai vadinamas SLA. 1930 m. iš SLA atsikilo komunistuojantieji.

Minėti skilimai labai sukrėtė katalikų ir tautinių Susivienijimus. Palengvėle katalikų susivienijimas pradėjo augti. 1926 metais jau turėjo 19,005 narius. 1936 m. turtais siekė 1,278,000 dolerių. Šiuo metu narių skaičius yra labai sumažėjęs, bet finansinis statusas geras (solovency 168.88%). Patogumo dėliai organizacijos vardas sutrumpintas: lietuviškai vadinamas Lietuvių Katalikų Susivienijimas, o angliškai Lithuanian Catholic Alliance.

Kokia nauda iš Susivienijimo

Teko skaityti spaudoje ir girdėti atskirų asmenų priekaištus, kad Lietuvių Katalikų Susivienijimas, darydamas milijoninę apyvartą, neremia lietuvišką reikalą. Prieš darant tokius priekaištus vertėtų perskaityti dr. Antano Kučo parašytą šios organizacijos istoriją (Lietuvių Romos Katalikų Susivienijimas Amerikoje, išleista 1956 m.). Tada sužinosime, kiek daug Susivienijimas davė lietuviams ateiviams tautiniu ir materialiniu atžvilgiu. Paminėsiu paskutinių dvejų seimų paskirstytas sumas. 68-tame seime 1981 metais paskirta: 2000 dol. sv. Kazimiero 500 metų sukakties minėjimo komitetui, 3000 dol. Lietuvių Katalikų Bažnyčios Kronikoms leisti, 500 dol. Lituanistinei katedrai, 200 dol. Lietuvių Katalikų Mokslo akademijai. 69-tame seime, 1984 m. paskirta 3000 dol. Tautos fondui, 2000 dol. Religinei šalpai, 500 dol. Lituanistinei katedrai ir 500 dol. Laisvės statulai New Yorke remontuoti. Taip pat 1000 dol. buvo duota Lietuvos atstovybės patalpų Washingtono remontui. Minėtina 20,000 dol. paskola Dainavos jaunimo stovyklavietės užpirkimui. Atsimintinas Katalikų Susi-

vienijimo įnašas Lietuvos laisvinimo reikaluose.

Seniausioje JAV lietuvių parapijoje

Pirmieji lietuvių ateiviai glaudėsi prie lenkiškųjų parapijų. Kiti su lenkais kūrė bendras parapijas. Lenkų išnaudojami, jie pradėjo galvoti apie savo grynai lietuviškų parapijų steigimą.

1874 m. kun. A. Strupinsko rūpesčiu, Shenandoah lietuvių pasistatė šiame krašte pirmą lietuvišką bažnytelę. Kadangi ji buvo valstybės įstaigose ir arkivyskupijos raštinėje registruota kaip lenkų bažnyčia, tai buvo paskirtas lenkas kunigas Lenarkevičius, ir taip lietuviams neteko savo statytos bažnyčios.

Pirmoji grynai lietuviška parapija įsistatė Pittstone 1885 metais. Pittstoniečių pavyzdžiu tuojuos pasekė kitos lietuviškos kolonijos. Kūrėsi lietuviškos draugijos, kurių dėka ir gimė Susivienijimas. Už tai Lietuvių Katalikų Susivienijimo vadovybė 69-to seimo pamaldoms pasirinko Pittstone lietuvių Sv. Kazimiero bažnyčią.

Sekmadienį, birželio 24 d., 4 val. po pietų susirinkus delegatams ir svečiams, sv. Mišias aukojo ir pamokslą pasakė prel. Jonas Balkūnas, Susivienijimo dvasios vadas. Su juo koncelebravo Sv. Kazimiero parapijos klebonas kun. Petras Ališauskas. Komentatorium buvo adv. Mark Mack. Pamaldose dalyvavo ir komunią dalino prel. Frank Yashkus (Jaškas). Giedėjo parapijos choras, vadovaujamas Robert Kellahe. Lietuviškai skambėjo „Pulkim ant kelių“ ir Šventas Dieve.

Susipažinimas su delegatais ir vietiniais lietuviams

Po Mišių susirinkus į parapijos salę, teko susipažinti arba pažintis atnaujinti su delegatais ir seimo rengimo šeiminkais bei šeiminkėmis. Užsimezgė nuosirdūs pokalbiai. Nesijautė tos įtampos, kaip būdavo prieš kitus seimus. Susivienijimo egzektyvinis direktorius Charles A. Lisosky, sekretorius Frank Katilius ir jų bendradarbiai maloniai sutiko atvykusius delegatus, dar prieš pamaldas padėję nuplauti kelionės dulkes, o po pamaldų raginę pasistiprinti ir atsigaivinti. Visi buvo gerai pavaišinti. Pittstonietės įrodė, kad jos moka labai gerai gaminti lietuviškus valgius, nors daugelis jų buvo šiame krašte gimusios. Tvirtino, kad laikosi

LIETUVIŲ ŽURNALISTŲ SAJUNGA VYKDYS RINKIMUS

Šių metų pabaigoje dabartinė Lietuvių žurnalistų sąjungos centro valdyba ir kontrolės komisija baigia trejų metų kadenciją. Š. m. rugsėjo 12 d. Margutyje posėdyje centro valdyba ir aptarė visą eilę reikalų. Nutarta iki šių metų pabaigos įvykdyti naujus LZS-gos organų: centro valdybos, kontrolės komisijos ir garbės teismo rinkimus.

Posėdyje buvo patvirtinta ir Rinkiminė komisija, kurią sudaro Chicagoje gyvenę sąjungos nariai: Juozas Toliušis, Juozas Šlajus ir Vincas Urbonas. Komisija savo darbą pradės artimiausiu laiku.

Lietuviškų tradicijų ir jaučiasi lietuviškas, nors jų tėvynė jau šis kraštas.

Apie Susivienijimo seimus ir rūpestius

Katalikų Susivienijimo seimai vykdavo kiekvienais metais. Jų surengimas pareikalavo daug lėšų. Tautpumo sumetimais dabar seimai šaukiami kas 3 metai. Kitam seimui padaryta išimtis. Šaukiamas po dvejų metų, nes norima atžymėti organizacijos 100 metų jubiliejų. Jis įvyks 1986 m. Wilkes Barre, Pa., kur yra Katalikų Susivienijimo centro įstaiga.

Visuose seimuose iškildavo narių mažėjimo problema. Buvo organizuojami narių prašymo vajai, skiriamos dovanos, bet nesulaukta norimų rezultatų. Per metus nubyra apie 200 narių. Šiuo metu sąrašuose yra 3175 nariai, o organizacijos žydėjimo metu buvo 19,000. Viename seime buvo siūloma perkelti Susivienijimo centro įstaigą į Chicago, kur, būnant lietuvių masėje, padidėtų narių skaičius. Pensilvanijos narių tarpe iškilo didelė reakcija prieš perkėlimą. Taip centro įstaiga pasiliko senoje vietoje. Centro įstaigos perkėlimas (berods, 1926 m.) iš Brooklyno į Wilkes Barre irgi buvo sukėlęs daug nesupratimų.

Kitose fraternalinėse organizacijose irgi vyksta narių mažėjimas. Šiuo metu Moterų sąjunga (fraternalinė organizacija) studijuoja galimybes susijungti su Lietuvių Katalikų Susivienijimu. Privačiai diskutuojant Katalikų Susivienijimo atėitį iš kai kurių delegatų teko nugirsti, kad jie nebūtų priešingi katalikų ir tautinio Susivienijimų apjungimui. Žinoma, reiktų išsiaiškinti bendro veikimo sąlygas ir iš anksto tam pasiruošti. Atrodo, kad abiejų organizacijų narių ir vadovybės narių tarpe neliko to antagonizmo, kuris buvo beveik prieš šimtą metų. Sakykime, Balfas tarnauja be išimties visiems lietuviams, kodėl negalėtų bendras Susivienijimas pasiekti jo pavyzdžiu.

69-to seimo naujienos

Seimo posėdžiai vyko birželio 25 ir 26 dienomis, Holiday

(Bus daugiau)

PROF. AUGUSTINAS VOLDEMARAS

RAŠTAI I-mas t.

90 m. sukakties paminėti

Knygoje talpinama plati kritika-recenzija ir Lietuvos Nepriklausomybės laikotarpis nuo 1923 m. iki 1926 m., didelio formato, kieti viršeliai, 167 psl., 1973 m.

RAŠTAI II-ras t.

100 m. gimimo sukakties paminėti

Abi knygos redagavo MORKUS SIMKUS

Antroje knygoje, pirmame skyriuje, yra talpinama vertimai ir straipsniai, II-me skyriuje—kalbos III-me seime. Leidinys tokio pat formato kaip ir I-jo tomo, 688 psl. 1983 m. Abu tomas išleido Lietuvos atgimimo sąjūdis, Chicago, Illinois.

Kartu užsisakant abu tomus, kaina su persiuntimu 27 dol. Užsakymus siūsti "Draugo" adresu.

DRAUGAS, trečiadienis, 1984 m. rugsėjo mėn. 19 d.

premijs, kurios bus įteiktos Chicagoje atitinkama proga.

Centro valdyba ruošia ir netrukus bus išsiuntinamas visiems sąjungos nariams bendralaiškis, kuriame apžvelgiama ir sąjungos veik-

la praėjusių trejų metų laikotarpyje.

Centro valdyba tikisi iš sąjungos narių susilaukti daugiau dėmesio ir artėjantiems rinkimams.

Jurgis Janušaitis

Jauniausiai sesutei A. + A. MARIJAI
Vokietijoje mirus,
OLGAI VAIČAITIENEI
reiškiame gilią užuojautą ir kartu liūdimė.

ZEMAIČIŲ IR JUKNEVICIŲ
SEIMOS

BRONISLAVA VAIČKIENE
KLEVAITE

Gyveno Redondo Beach, California. Ankščiau gyv. Chicago, Illinois, Marquette Parko apylinkėje.

Mirė rugsėjo 15 d., 1984 m., 8:30 val. vak., sulaukusi 81 m. amžiaus. Gimė South Chicago.

Pasiliko dideliame nuliūdime sūnus Frank Jr., marti Angelinė, giminė Vera Vaičkienė su šeima, Lietuvoje sesuo Ona Giedraitienė, jos anūkę Giedra Giedraitytė, ir kiti giminės, draugai ir pažįstami. Velionė buvo našlė a. a. Frank.

Priklausė Gyvojo Rožančiaus draugijai ir Vytauto D. Saulių rinktinei.

Kūnas bus pašarvotas antradienį ir trečiadienį nuo 2 iki 9 val. vakaro Petkaus Marquette koplyčioje, 2533 W. 71 Street.

Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, rugsėjo 20 dieną. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėta į Sv. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Sv. Kazimiero lietuvių kapines. hizzz

Nuosirdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nulūdė: SONUS, MARTI ir KITI GIMINĖS.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus. Tel. 476-2345.

EUDEIKIS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue

Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas -- YArds 7-1741-2

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĒVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS
LACKAWICZ

Laidotuvių direktoriai

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois
Tel. — 974-4410

VASAITIS-BUTKUS

Laidotuvių direktoriai

1446 South 50th Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas — 652-1003

Pasakos
Fantastiška Plokštelė!

... Netrukus pasirodys

APLINK MUS

x „Draugo“ 75-rių metų gyvavimui paminėti jubiliejinis banketas rengiamas Martiniqre restorano salėje Evergreen Parke rugsėjo 30 d. Bankete bus paminėti laikraščio ir vėliau dienraščio kūrėjai trumpa St. Piezos kalba. Meninė programa bus trumpa ir nuotaikinga.

x Lietuvių enciklopedija, parodžius lietuviams daugiau susidomėjimo, Chicagos Lawno bibliotekoje, 6120 S. Kedzie, iš sandėlio grąžinta į normalias lentynas prie lietuvių laikraščių. Lietuvių dėkingi bibliotekos vedėjai Elizabeth Wood.

x Carol Juozaitis rašo informacinius straipsnius dienraščiui „Chicago Tribune“.

x Kr. Donelaičio pradinė ir aukštesnioji lituanistinės mokyklos mokslo metas jau pradėjo Francis McKay mokyklos patalpose, 6901 So. Fairfield Ave., Chicago, Ill. Primenama visiems tėveliams, kad dar nėra pėvelu mokinius užregistruoti ir tai galima atlikti šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 1 val. p. p. minėtos mokyklos raštinėje. Ten pat galima pasitarti su mokyklų direktorium J. Širka, mokytojais ir Tėvų komitetu dėl naujų mokinių registracijos ir jų paskyrimo į atitinkamus skyrius ir klases.

x Juozas Stankus, Madison, Wisc., Jukūbas Alekna, Indiana, Jonas Romoška, Union Pier, Mich., Elena Gudinskienė, Hamilton, Kanada, J. Jonikaitė, Cornell, Cal., buvo atvykę į Chicago, lankėsi „Drauge“ ir įsigijo įvairių leidinių už didesnes sumas.

x Inž. Pilypas Narutis, Chicago, Ill., visuomenininkas A. Lesniauskas, Palatine, Ill., Anna Tamolionis, Chicago, Ill., K. Juknelis, Melrose Park, Ill., Jonas ir Malvina Švarcis, Winkliffe, Ohio, B. Užsienis, Chicago, Ill., grąžino lėšų telkimo laimėjimų šakneles ir kiekvienas pridėjo po 10 dol. auką. Labai aciu.

x Lietuvių Istorijos draugijos valdyba per Balfą pakaujo Vasario 16 gimnazijai Vokietijoje savo išleistas „Lietuvių Tautos Praeities“ 33 knygas.

x P. Žvirblis, London, England, pratęsė „Draugo“ prenumeratą, grąžino laimėjimų šakneles ir kartu pridėjo 7 dol. auką. Labai aciu.

x R. Krutulytė, V. Kučaitė ir L. Kosmonaitė, Kr. Donelaičio lit. mokyklų absolventės ir L. Martinkienė, mokytoja, modeliuos Tėvų komiteto ruošiamoje Madų parodoje Jaunimo centre rugsėjo 30 d.

x Senasis San Juan miestas – Puerto Rico sostinė, pradžią kelionės laivui, kuri įvyks gruodžio 1 d., vienai savaitėi. Kaina asmeniui 1220.00 dol. arba 1085.00 dol. – pagal pasirinktą kabiną. Kreiptis pas – American Travel Service Bureau, 9727 So. Western Ave., Chicago, Ill. 60643. Tel. (1-312) 238-9787.

x Rugsėjo mėn. 21 d., Jaunimo centro kavinėje, 7:30 val. vakaro – Pietų Amerikos vakaronė – Kolumbija, Peru ir Bolivija. Susipažinimas su ganta, kultūra ir žmonėmis. Bus rodomos skaidrės. Jūsų laukia idomi vakaronė, vaizdo ir dovanų laimingiesiems. Įėjimas nemokamas. Rengia: Travel Advisers, Inc., 1515 N. Harlem Ave. #110, Oak Park, Illinois 60302, telef. 312-524-2244.

x Parduodu visus 3-rius toms Stasio Raštiko raštų. Rašyti: K. Baronas, Franconville Str. 16 6806 Viernheim, West Germany.

CHICAGOS ŽINIOS

KOMPIUTERIŲ KURSAI

St. Xavier kolegijoje spalio 2 d. prasidės kompiuterių kursai tiems, kurie mokyklose tokio kurso neturėjo.

MARATONO LENKTYNĖS

Chicagoje spalio 21 d. bus maratono bėgimo rungtynės, kuriose žada dalyvauti ir olimpiadoje auksinį medalį laimėjęs portugalas Carlos Lopez.

PASIŪLYMAS DĖL BALTŪJŲ BĖGIMO

Dienraštis „Chicago Sun - Times“ rugsėjo 16 d. išspausdino ilgą straipsnį apie baltų bėgimą iš kaikiurių miesto daly. Straipsnis remiasi pranešimu Petro Jonikaitė, gyvenančio rytinėj Marquette Parko daly, netoli vietos, kur planuojama miesto pigių būtų kolonija. Jis atkreipė dėmesį, kad atsiškęs naujiems gyventojams, kurių tarpe daugiau nusikaltimų, krinta namų kainos, gyventojai bėga, parduodami namus žema kaina ar visai palieka užkaltais langais. Siūlo, kad būtų įvesta apdrauda, namų kainą palankinti.

NAUJAS IŠRADIMAS

Illinois universitetas Champaign mieste išrado naują būdą naikinti piktžoles, nepakenkiant nei javams, nei žmonėms. Laukas apliejamas amino rūgštimi, kurią sugeria piktžolės. Tą rūgštį piktžolės panaudoja gauti chlorofilą, kuris duoda žalią spalvą. Kai to chlorofilo piktžolės per daug prisigeria, saulės šviesa jas užmuša.

12 WARDO RAŠTINĖ NAUJOJE VIETOJE

12-to wardo Aldermanas Al. Majerczyk praneša, kad jo naujoji raštinė yra 4071 So. Archer Ave., tel. 376-1212. Ald. Al. Majerczyk nori geriau patarnauti savo apylinkės gyventojams, todėl ir persikėlė į šią naują vietą. 12-tas Wardas yra labai didelis, vakaruose siekia Laramie Ave. (5200 West), rytuose Ashland (1600 West), pietuose 52nd Str. ir šiaurėje 26 str. Šioje apylinkėje gyvena per 16,000 žmonių. Al. Majerczyk maloniai kviečia visus apylinkės gyventojus, reikalui esant, apsilankyti jo raštinėje. Jis pats priima žmones pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 7 iki 9 val. vakaro.

LAIMĖJO 8.9 MIL. DOL.

Rockforde gyvenęs mechanikas R. Holaway, 32 m., Illinois loterijoje laimėjo 8.9 mil. dol. Jis buvo bedarbis, paskutiniu laiku buvo gavęs darbą, bet dabar gyvena iš laimėtų pinigų, dalį jų skirdamas savo dviem vaikų mokslui. Per 20 metų jis gaus kasmet po 446,777 dol.

CHICAGOS KUNIGAI

Chicago arkivyskupijoje parapijose dirba 747 ne vienuoliai kunigai. Už arkivyskupijos ribų dirba dar 48, o 165 darbuojasi patioj vyskupijoje, bet ne parapijų darbe. Senyvo amžiaus sulaukę ir pasitraukę pensijon yra 225 kunigai. Tai iš viso arkivyskupija turi 1,215 ne vienuolius kunigus.

4,000 DOL DOVANŲ

Paskelbta 4,000 dol atlyginimo, kas suteiks informaciją, padedančią surasti piktadarį, kuris Joliete nušovė policininką M. Murrin, 32 metų. Įtariamas M. Salazar, 19 m., kuris gal jau bus pabėgęs iš Illinois. Paskelbtas sprendimas jį areštuoti.

KARAIBŲ MUZIKA

Field muziejus rugsėjo 29 d. nuo 1 iki 4 val. p. p. ruošia vadinamą Caribbean music festivalį visiems nemokamai.

Redaguoja J. Placas. Medžiagą siūsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

Tėvynės ZVAIGZDUTĖ

Išleistas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicagos skyriaus

Red.: Ši mėnesį yra švenčiama religinė ir tautinė šventė. Rugsėjo mėnesio 8 diena yra Marijos gimtadienio prisiminimas. Šiluvoje dideli atleidai. Tą pačią dieną daugiau kaip prieš 500 metų Didysis Lietuvos Kunigaikštis Vytautas pasiskelbė Lietuvos karaliumi ir turėjo būti vainikuotas, tačiau lenkai pavogė vainiką. Mums malonu prisiminti tuos garbingus Lietuvos laikus, bet kartu ir skaudu, kad Lietuva tiek daug turėjo iškentėti skriaudų ir kančių. Lietuvių ašaros ir kraujas liejasi ir šiandien. Marija pasirodžiusi Šiluvoje verkė, verkia ir šiandieninė Lietuva. Mes privalome melstis į Mariją, kad Ji užtartų pas Dievą Lietuvą ir nušluostytų lietuvių ašaras, kad Lietuva vėl taptų laisva ir nepriklausoma.

STRĖLĖ

Vieną vasaros dieną aš žaidžiau lauke su strėlėmis. Mano mažukas broliukas, dviejų metų amžiaus, buvo kartu su manim. Jo viena koja buvo sugipsuota. Jis atsisesdęs prieš mane žūrėjo, kaip aš žaidžiu su savo vyresniu broliu.

Kai aš mečiau strėlę į viršų, ji nukrito tiesiai ant mano mažojo broliuko galvos. Jis tuojau suriko ir kraujas pradėjo bėgti iš galvos. Mano mamytė tuoj išbėgo ir uždėjo rankluostį ant jo galvos. Mama ir tėtė greitai jį nuvezė į ambulansą, o iš ten į ligoninę. Jam reikėjo trijų susiuvimų. Jis buvo geras ir visai neverkė, kai galvą siuvo. Nuo to laiko mes daugiau nebežaidėme su strėlėmis...

Amy Uraban,
Rochesterio Mindaugo Tomonio lit. m-los mokinė („Plunksna“).

TAI BUVO STOVYKLOJE

Prieš dvejus metus Rako stovykloje buvo toks atsitikimas. Skautoromas metu mano „Rupūzių“ grupė turėjo surinkti įvairių gamtos dalykų. Mes viską suradom, tik trūko pušies konkorėžis. Jei turėtume konkorėžį, tai laimėtume pirmą vietą Skautoromoje.

Netoli manęs augo didžiausia pušis. Jos aukštis buvo 100 pėdų. Pilnos šakos augo tik prie viršūnės, ant kamieno buvo tik negyvų šakų galvukai. Aš tų galiukų pagalba įlipau beveik iki pusės pušies ir suradau konkorėžį. Bet kai aš apžiūrėjau tą konkorėžį, staiga pradėjau kristi žemyn. Greitai atsimsčiau į žemę gulintį pagali. Mano draugai man padėjo nueiti į ambulatoriją, kur gailėstingoji sesuo mane aptvarstė. Mano skausmai greit praėjo, nes mano grupė laimėjo pirmąją vietą.

Jonas Mačiulis,
Lemonto Maironio lit. m-los mokinys („Maironio Aidai“).

DABARTINĖ PADĖTIS PAVERGTOJE LIETUVOJE

1969 m. lietuviai gavo leidimą pastatyti bažnyčią Klaipėdoje. Tais pačiais metais ruošė atėmė bažnyčią ir iš jos padarė koncertų salę. Labai neteisinga.

1940 m. Lietuvoje buvo 85 moterų vienuolynai, 32 lietuviški laikraščiai ir apie 1400 kunigų. Dabar Lietuvoje nėra nė vieno vienuolyno ir mažiau negu 700 kunigų. Tas neteisinga.

DEBESĖLIS

Plaukia debesėlis dangum mėlynuoju.
Jam ranka pamoju ir dainas dainuoju.
O, kad jis paimtų ir mane nuneštų
Į sesers darželį prie kvapnių radastų!
Koks širdy man džiaugsmas,
kokia laimė būtų,
Kad mane kaip lietu
ištaškyt ant rūtų,
Ant baltų lelijų ar žaliųjų mėtų
Mano meilės žodžiai tėviškei skambėtų.

Ant kiekvieno žiedo debesėlis lytu,
Žolynai klausytų ką širdis sakytų.
O po to spindėtų rytas prisikėlęs,
Džiaugsmo ašarėlėm sužibėtų gelės.
Naujo ryto giesmę, lyg kad ant rarotų,
Su manim ir paukščiai žemei sugiedotų.
Aš širdim palietęs tėvų žemę brangią
Siųstčiau debesėliui bučkį į padangę...
Laimutis Švalkus

Apie 1952 – 1956 metus, kai rusai nušaudavo partizaną, palikdavo jo lavoną gatvėje. Gimines negalėjo palaidoti. Jei kas pamėgindavo, tai rusai tą uždarydavo į kalėjimą ar ištremdavo į Sibirą. Taip rusai baudavo partizanų gimines. Rusai mano, kad jie gali visą pasaulį užvaldyti.

Gita Lisauskaitė,
Clevelando Šv. Kazimiero lit. m-los mokinė („Ausros Spinduliai“).

RAMYBĖ

Garsus pianistas Arthur Rubinstein vieną rytą pasakė savo tarnui: „Jei kas norės su manim kalbėti, pasakyk, jog nesu namuose. Man reikalinga praktikuotis be trukdymų“.

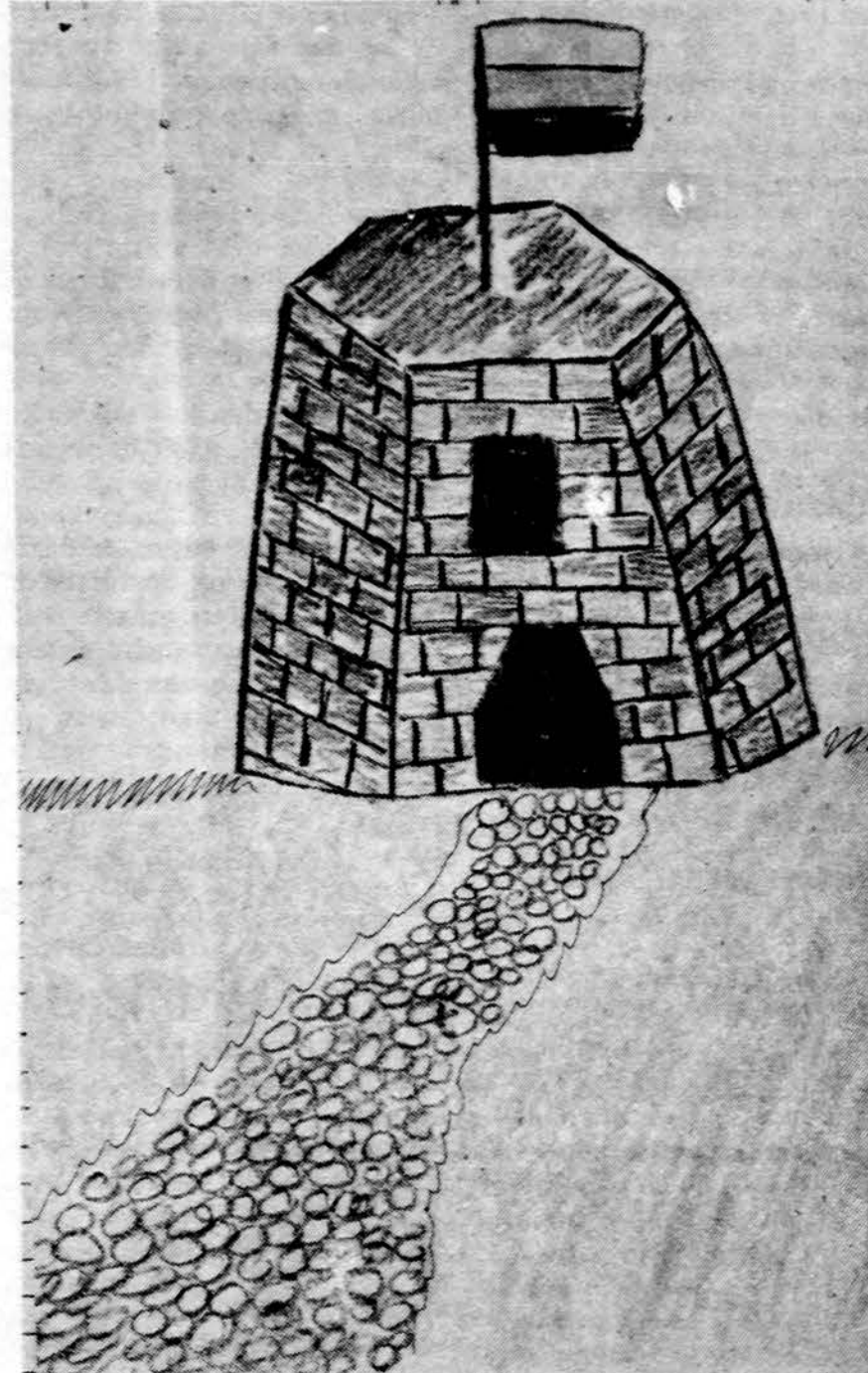
Kai pradėjo pianinu skambinti, tuoj suskambėjo telefonas. Atsiliepė tarnas ir pasakė, kad Rubinsteino nėra namuose.

— Nekrėsk juokų. Aš esu geras Rubinsteino draugas ir girdžiu jį skambinant pianinu.

— Jūs klystate, — atsakė tarnas. Aš valau dulkes nuo pianino klavišų.

LIETINGA DIENA

Juliusas grįžo iš mokyklos lietuvi lyjant. Draubūžiai sušlapo. Netoli namų paslydo ir pargriuvo. Skaudžiai užsigavo koja. Praplyšo kelns kai griuvo ant cemento. Jis labai išsigando, ką jam dabar mama pasakys, kad jis ne tik koją užsigavo, bet ir kelns sudraskė. Juliusas ėjo į vidų labai nusiminęs, sušlapęs ir skaudančia koja. Juliusas jau laukė išsilgusi mamytė. Ji nair pastebėjo, kad kažkas jam negera atsitiko. Juliusas iš pradžių nieko nesakė, bet mamytė tai pastebėjo, kad kelnų kelyje yra skylė. Tada mamytė Juliusą paklausė: „Julius, kas tau atsitiko, kad kelnėse skylė atsirado?“. Tada jis pradėjo aiškinti, kad ėjo namo lietuvi lyjant, prie pat namų stiga paslydo, ant cemento krisdamas užsigavo kruvinai koja ir kartu kelns praplėdė. Mamytė visai nepykė. Juliusas aptvarkė keli, o kelns laikinai užtaisė ir pažadėjo nupirkti naujas. Tik pasakė, kad reikia eiti atsargiai, kai

Piešė Vilius Niaura Dariaus Girėno lit. m-los 8 sk. mokinys.

lyja yra šlapia ir slidu. Griūdamas ne tik koja, bet ir ranką gali susilaužyti. Juliusas buvo laimingas, net ir koja mažiau skaudėjo nuo tų meilumų mamytės žodžių.

Danguolė Vilutytė,
Dariaus Girėno lit. m-la, 8 sk. mokinė.

KELIONĖ PER LIETUVĄ

Šią vasarą aš važiauvau į Jaunučių stovyklą. Šios vasaros pagrindinė stovyklos tema buvo: „Kelionė per Lietuvą“. Kiekvieną dieną mes „keliauvome“ į kurį nors vieną Lietuvos miestą ar vietovę. Dainavoje išmokau daug dalykų apie Lietuvą, kurių anksčiau nežinojau.

Pirmadienį, liepos 16 d., keliauvome į Vilnių. Vilnius nevisada buvo Lietuvos sostinė. Jis daug kartų buvo užimtas kitų kraštų: Prancūzijos, Lenkijos ir Rusijos.

Antradienį, liepos mėn. 17 d., vykome į Trakus. Vienu laiku ten buvo Lietuvos sostinė. Birutė ir Kęstutis gyveno Trakuose. Trakai yra apie 10 kilometrų nuo Nemuno upės.

Trečiadienį, liepos 18 d., atsidūrėme Dūkijoje. Čia žmonės labai draugiški. Dūkijoje žmonės kitaip kalba. Kur mes sakome „d“, jie sako „dz“. Čiurlionis buvo dūkas.

Ketvirtadienį, liepos 19 d., mes jau buvome Sūduvoje, Suvalkijoje. Čia sužinojau apie Sūduvos žemės turtus, kaip gipsą, gintarą, kalkes ir t. t.

Penktadienį, liepos 20 d., nuplaukėme Nemuno upe į Kauną. Čia sužinojome, kad 1938 m. buvo pirmoji ir vienintelė Lietuvos olimpiada.

Šeštadienį, liepos 21 d., jau buvome Klaipėdoje. Iš čia daug sieliniųkų važiuo į Lietuvą ir iš Lietuvos į Klaipėdą. Klaipėda ilgai buvo vokiečių okupuota.

Pirmadienį, liepos 23 d., atkeliauvome į Palangą. Čia gimė Kęstučio žmona ir Vytauto mama. Sakoma, kad Birutė buvo vaidilutė. Palanga yra labai graži vieta.

Antradienį, liepos 24 d., ke-

liauvome į Žemaitiją. Žemaitijoje yra Šiluva, Marijos šventovė. Vieną dieną kunigas sužinojęs, kad rusai užėmė, nenorėdamas, kad jie Marijos paveikslą atimtum, užkasė tarp dviejų akmenų.

Vėliau, kai piemenėliai gane avis toje vietoje, jie pamatė Mariją su kūdikėliu Jėzumi rankose. Po to, jie pašaukė daugiau žmonių ir atkasė paveikslą.

Trečiadienį, liepos 25 d., ir ketvirtadienį, liepos 26 d., keliauvome į Vidurio Lietuvą ir Aukštaitiją. Iš šių kelionių mažai ką atsimenu.

Aš manau, kad ir jūs daugiau sužinojote apie Lietuvą. 11 metų stovykloje, Kr. Donelaičio lit. m-los mokinė.

AŠTUNTAME SKYRIUJE

Aštuntokai yra protingesni už žemesnius skyrių vaikus. Mes turime gerą mokytoją Rūtą Jautokienę. Ji mus mokė istorijos, tikiybės, geografijos, gramatikos ir skaitymo. Ji davė mums daug namų darbų, kad galėtume geriau suprasti, ką mes klasėje mokėmės. Mes visi stengėmės vieni kitiems padėti, kai kurio dalyko nesupratome.

Šiais metais aštunto skyriaus mokiniai atliko daug gerų darbų. Pranešė programą Kalėdų eglutės metu, Vasario 16 ir Motinos dienos minėjimuose. Nepriklausomybės šventės dieną įnešė į salę Lietuvos ir JAV vėliavas. Buvo mums visiems didelė garbė. Aštunto skyriaus mokinė skaitė Lietuvos nepriklausomybės aktą.

Dabar viskas pasibaigė, Jau išleistuvės – man yra labai gaila.

Laura Stakenaitė,
Marquette Parko lit. m-los 8 sk. mokinė.

6. Eidamas gulti, nežinai, ar kelias (Joniskis).

7. Tiesūs keliai per žirnius.

8. Vienas auga į protą, kitas – iš proto. (Telšiai).